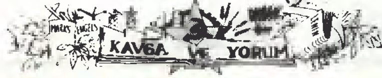
Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!

Karkêren hemû
welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Tutuklu yoldaşlar!
Siz halkımızın onurusunuz.

Yıl:8, Sayı:176
9 Kasım 1981

Düz ninizi başınıza çalacağız

Cemile Çakmak

Engels, genel olarak tarihte burjuvazi, feodallerle sınıf savaşını sonuca ulaştırana dek, başlangıçta ve proletaryayla sınıf savaşı tehlikeli boyutlara ulaştıktan sonra, sonunda, cumhuriyetten kolayca vazgeçmiştir diyor.

Türkiye'de de proletaryanın oluşturduğu "tehlike" sonucunda, zaten topal cumhuriyeti hepten kaldırdılar. Bugünkü yönetim biçimi, burjuva sözlüklerindeki cumhuriyet tanımına bile her yönüyle ters düşmektedir.

Bugün Türkiye'de cumhuriyet yalnızca resmi antetli kağıtlardadır. Böyle bir durumda geçtiğimiz haftalarda cumhuriyetin(?) 58. yılı kutlandı.

En ideal bir burjuva cumhuriyetinin bile proletarya açısından önemi, burjuvaziyle sınıf savaşının doğrudan, açık yürütülebilmesi için en elverişli çerçeveyi oluşturmasıdır. Kaldı ki, Türkiye'de bugün cumhuriyet yoktur. Buna rağmen menşevikler 29 Ekim'i "büyük bir coşkuyla" kutladılar! Ama kutlamalarında cuntaya "eleştiri" yöneltmekten de geri durmadılar:

"Cuntacı generallerin ulusal bağımsızlığın simgesi olan bayrağa ve İstiklal Marşına karşı gösterdikleri düzmece duyarlık, bunların izlediği emperyalizm yanlısı politikayı maskelemeye yetmiyor".

Bu "eleştiri"nin ardından radyo, "yaşa Mustafa Kemal Paşa yaşa" marşını çaldı! (27.10.1981).

Menşeviklerin, bayrak ve İstiklal Marşına düzmece olmayan, gerçek bir duyarlılık göstererek başlattıkları bu "muhalefet hareketine" basın da katıldı. *Hürriyet* "bayrak asın" diye manşet attı. *Milliyet* ise TÜBİTAK'a hazırlattığı "bilimsel"(!) bir bayrak çıkardı.

Kenan Evren de, radyodan "yaşa Mustafa Kemal Paşa" marşını duymuş olsa gerek ki, gerçek Atatürkçülerin sahte Atatürkçülüğü(!) açığa çıkmasın diye hemen II. İktisat Kongresi'ni topladı. Kongreyi İstiklal Marşıyla başlattı ve salonu bayraklarla donattı.

Menşeviklerin bayrağa ve İstiklal Marşına sahip çıkmaları artık ancak mizah konusu olabilir. Biz ciddi konulara dönersek, bu aralarda Türkiye'de hava oldukça gergindi. İç, dış bir sürü çelişki zayıf halka Türkiye'de yumaklaştı. *Tercüman* süresiz kapatıldı, bir hafta sonra açıldı. Ecevit cuntaya ilk kez karşı çıktı ve dört ay hapis cezasına çarptırıldı. Avrupa kamuoyu ilk kez faşist cuntayı bu kadar sert ve açık bir biçimde karşısına aldı. AET yardımı dondurdu. Ayrıca AET komisyonu, Brüksel'de Türkiye'nin AET temsilcisini çağırarak, Ecevit'in mahkumiyetini sert bir biçimde kınadı. Genscher'in ziyaretindeki olaylar ise oldukça ilginçtir.

Genscher, daha havaalanında, "Türkiye'nin demokratik partilerinden eski arkadaşlarımı göreceğim için mutluyum" dedikten sonra, batı gazetelerine göre sapladığı bu bıçağı bir de kanırtarak, şöyle eklemiş: "Almanya'da Hitler diktatörlüğü sırasında, birçok demokratın sizin ülkenize sığındığını unutmadık". Bir Alman diplomatı, bu sözlerin ardından yapılan görüşmelerdeki havayı "bıçakla kesilebilir katılıkta" diye niteliyormuş (*Financial Times,* 6 Kasım 1981).

Açıktır ki, faşist diktatörlüğe karşı burjuva bir muhalefet söz konusudur. İç ve dış planda birlikte yürüyen bu muhalefet, "burjuva partilere özgürlük" diye sesini yükseltiyor.

Bu burjuva muhalefetin sınırlarını uzlaşma amacı belirliyor. Faşist diktatörlük de olsa, Türkiye kapitalist bir ülkedir, düzen burjuva düzenidir. "Siz partileri açın, bu partiler sizinle uzlaşmayı bilirler" denmek isteniyor. Gerçekten de çalışmalarının durdurulması temelinde bir uzlaşma sağlanmıştı. "Denge" partilerin kapatılmasıyla bozuldu. Suskun Ecevit ondan sonra konuşmaya başladı.

İşçi sınıfımız tüm bu gelişmelerden kendi bağımsız sınıf siyaseti doğrultusunda yararlanacaktır. Fakat onun kendi sınıf siyaseti ise bambaşka bir çerçevededir. İşçi sınıfının amacı düzeni onarmak değil yıkmaktır. Bu yüzden faşist diktatörlüğün asıl saldırıları ona yöneldiği gibi, onun bu saldırılara yanıtı da bambaşkadır.

Düzeninizi, "fener"inizi başınıza çalacağız!

Yaşasın devrim!

Yaşasın komünizm!

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl: 8, Sayı: 176
9 Kasım 1981

Masrafı: 50p. ■ Yıllık abone: 15 pound ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir ■ Yazısma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

İÇİNDEKİLER

OKURLARIMIZ YAZIYOR

Düşlenen oportünizm

Değerli yoldaşlar,
Eskiden tanıdığım iki İGD'liden bahsetmek istiyorum.

İkisi de Türkiye'nin ..... şehrinden, ikisi de aynı okul mezunu, 1980 Haziran ve Temmuz aylarını biri Türkiye'de, biri yurt dışında geçirmiş.

Ben birincisiyle Köln'de yürüyüşte karşılaştım, ikincisinden ise İsveçt'ten postalanmış bir mektup aldım. Her iki İGD'li de bana öz olarak aynı şeyleri soruyorlar. Ben burada sadece mektuptan bahsedeceğim, ama her ikisinin de aynı soruları sorması, bana oportünist düşlerde takılı, patlamaya açık yeni yeni unsurların hâlâ var olduğunu düşündürdü.

Mektuptan anlaşılıyor ki arkadaş benim *İşçinin Sesi*'ni savunduğumu hâlâ bilmiyor ve mektupta şunları soruyor:

1. Cunta içindeki çelişkilerden ne düzeyde yararlanılabilinir? Bir umut var mı?

2. MHP davasına bakışın nedir?

3. Cuntayı alaşağı etmek dersem yanılmış mı olurum, yoksa cunta içerisindeki en gerici güçler deyimi mi kullanılmalı?

Mektupta, bu soruların İsveç'teki dernekte çok tartışıldığını, fakat verilen cevapların sağa kayış gibi değerlendirilebileceğini yazıyor. Bir örnek olarak da arkadaş, İsveç' teki örgütün, "cuntaya hayır", "cuntaya karşı..." deyimlerini, ta ki Dortmund yürüyüşünün sloganları açıklanıncaya kadar kullanmadığını yazıyor.

Biz devrim istiyor muyuz? Bu konuda tercihimiz açıksa, kararlıysak, yukarıdaki soruların cevabı nettir.

Burjuvazinin, taktik konularda, yani kapitalizmin nasıl onarılacağı ve tekelcilerin yararına nasıl düzene sokulacağı gibi konularda çelişkileri doğabilir. Biz bağımsız olarak belirlediğimiz çizgimizi yaşama geçirirken bunlardan yararlanabiliriz de. Ama hedefi bu çelişkilere göre belirlemek, çelişkilerden yararlanmak adına gerçekleri çarpıtmak su katılmamış oportünizmdir.

MHP davasına gelince, bu taktik bir davadır. Ülkemizde MHP'ye antipati duyanların sayısı, MHP'lilerden daha fazladır. Bu yüzden, cunta, seni o kadar ortaya sürdük ama sen bu işi beceremedin yollu bir kızgınlık da duymaktadır.

Cuntayı alaşağı etmek mi, yoksa cunta içindeki en gerici güçleri alaşağı etmek deyimi mi kullanılmalı sorusu, oportünizmin "çelişkilerden yararlanma" anlayışının güzel bir örneğidir. Elbette faşist cuntayı alaşağı etmek, hem de ileri demokratik halk devrimi ile alaşağı etmek diyeceğiz. Bu yolda savaşacağız, yararlanılacak bir çelişki varsa, bundan sonra düşünülür. Hedef cuntanın ya da burjuvazinin iç çelişkilerine göre saptanırsa, o zaman o çelişkiler bizden yararlanmış olur.

Bırak cuntaya gerçek anlamıyla karşı çıkmayı, son yürüyüş için yetersiz olmakla birlikte, cuntaya hayır sloganı atıldıysa, bu yine de kitlelerin yönünü yanlışa çekmek içindir, parti içinde yeni yeni bölünmeler vardır, bazı kesimlere hoş gözükmek içindir.

Yaşasın TKP!

Cemal Gül, Saar

Türkiye'den bir mektup

Türkiye'den bir yoldaşa gönderilen mektubu aynen yayınlıyoruz:

Arkadaşım, buranın durumuna bakacak olursan gitgide yaşam koşulları zorlaşıyor. Sürekli olan zamlar işçiyi, köylüyü çıkmaza girdirdi. Devletin ekonomik bunalımını, işçinin, köylünün sırtından çıkartıyorlar. Mesela, köylülere bakarsan, artık gelirleri giderlerini karşılamıyor. Çünkü devletin ürettiği mallara yüzde yüz zam geldi, köylünün ürettiği mal aynı yerinde sayıyor. Köylü çıkmaza düşüyor ve ne giyip, ne içip, ne de gezebiliyor.

İşçiler desen, onlar da aynı. Zaten işsizler ordusu almış yürümüş alabildiğince. Sorunlarını gidermek için çareyi yurt dışına gitmekte, orada çalışmakta buluyorlar. Pasaport dairelerinde pasaport çıkarmak için yüzlerce kişi sıra bekliyor. Hep Orta Doğu'ya gidiyorlar. Örneğin bizim köyden elli kişi gitti, daha da gitmek için sıra bekleyenler var.

Böyle işler suskunluk yaratır ama cunta yine kendini ekonomik buhrandan çıkaramayacaktır. Yapılan baskınlardan gitgide halkın nefretini kazanacaklardır. Halk bir tiksinti duymaya başladı bile. Yapılan işlerin, zorbalıkların kendi yararına olmadığını anlıyor.

Şu sırada sınıf bilincimi tam ilerletemiyorum. İstediğim, yüce dava uğruna bir işe yaramak.

K.M.
Mersin

HABERLER

Londra'da büyük barış yürüyüşü

24 Ekim günü Londra, tarihinin en büyük gösterilerinden birine tanık oldu. Nükleer Silahsızlanma Kampanyası'nın (CND) düzenlediği barış yürüyüş ve mitingine 250 bin kişi katıldı. ABD yapımı Cruise ve Pershing füzelerinin Avrupa'ya yerleştirilmesi planını protesto etmek, gösterinin ana amacıydı.

İngiltere'nin dört bir yanından gösteriye katılmak için Londra'ya akan yığınları taşımak, özel arabaların dışında 30 özel treni, 1000'i aşkın otobüsü gerektirdi.

Yürüyüş kolları mitingin yapılacağı Hyde Park'ı doldururken, yürüyüşün başladığı Thames kıyısı ve ünlü Trafalgar alanı hâlâ hınca hınç doluydu.

Son yılların en büyük barış gösterilerinden biri olan yürüyüş ve mitinge İngiltere'nin tüm ilerici örgüt ve kuruluşları, bu arada İTİB de katıldı. NATO planının en ateşli savunucularından olan Muhafazakar Parti hükümeti gösteride protesto edildi.

Mitingin en anlamlı görüntülerinden biri, CND'nin bir gençlik lideriyle 93 yaşındaki asırlık barış savaşçısı Lord Fenner Brockway'in, faşizme karşı savaşın ve barış hareketinin yükseldiği iki dönemin, II. Dünya Savaşı öncesiyle günümüzün simgeleri olarak, birlikte, kolkola kürsüye çıkmaları oldu.

Lord Fenner Brockway, uzun ömrü boyunca gördüğü en büyük gösterilerden birinin, 45 yıl önce Hyde Park'ta faşizme karşı yapılan miting olduğunu, CND'nin gösterisine o mitingin iki katından fazla insanın katılmasının, NATO planının yasaklanması yolunda çok umut verici bir durum olduğunu vurguladı.

Avrupa'nın belli başlı büyük kentlerinde yüzbinlerin NATO planını lanetlemek için alanları doldurması ve son yılların en büyük gösterilerini gerçekleştirmesi komünistlerin önüne önemli bir görev koyuyor: Yığınların bu fışkıran barış istemini devrim hedefiyle bağlamak, kalıcı bir barışın ancak dünya devriminin utkusuyla sağlanabileceğini göstermek. Biz bu görevi yerine getiremezsek, daha bugünden barış havarisi kesilen burjuvazinin "iki süper güç" demagojisiyle yığınların enerjisini çekip götürmesi, Sovyetler'e, sosyalizme, dolayısıyla dünya barışına karşı bir güç olarak kullanması kaçınılmazdır.

İŞÇİ MİZAHI

Kuyruk

Adamın biri saatlerdir kuyrukta bekliyormuş. Artık iyice kafası atmış, başlamış söylenmeye, Evren'e, cuntaya atıp tutmaya. Kuyruktakiler adamı yatıştırmaya çalışmışlar, etme eyleme, gelip seni tutuklayacaklar, başın belaya girecek demişler. Adam dinlemediği gibi, giderek daha çok sinirleniyormuş. En sonunda, ben Evren denen bu adamdan hesap sormaya gidiyorum demiş. Ötekiler onu bir türlü vazgeçirememişler ve adam gitmiş.
Biraz sonra adam yeniden görünmüş. Hofulduyup pofulduyormuş. Herkes başına üşüşmüş, eee ... anlat ne oldu diye sormaya başlamışlar. Adam sinirinden patlayarak, "ne olacak, orada da kuyruk vardı" demiş.

Menşevikler *İşçinin Sesi*'nin yozlaştığını (!) kanıtlamaya kalktılar mı, ya çirkef atarak kendi yozluklarını kanıtlıyorlar, ya da hepten kanıtsız kalıyorlar.

M nş vizmin gerç k ikilemi

Emine Engin

Bu yazıda, Ekim *Atılım*'ında yayınlanan bir yazıya, bununla bağlı olarak da barış ve dünya devrimi konularına değineceğiz.

Ekim *Atılım*'ındaki yazıyı 13. sayfamızda yayınladık. Görüldüğü gibi bu yazı menşeviklerin *İşçinin Sesi*'ne ideolojik yanıt vermedeki açmazlarını yansıtıyor. Bu nedenle, konuya girmeden önce, menşeviklerin bize yanıt verme eğrilerine, bu eğri içinde söz konusu yazının yerine kısaca değinelim.

Artık çürütün!

Bundan bir süre önce açıklanan menşevik planumda okuduğu raporda İ.Bilen, son birkaç plenumdur yaptığı bir çağrıyı yineliyor ve şöyle diyordu:

"... Parti'nin içinde her tür yanlış görüşe karşı ideolojik savaşım zorunludur. Bugün artık kesin bir dille Türkiye işçi hareketine ağır kayıplar verdiren sol sapmaların çürütülmesi gerekir. Özellikle *İşçinin Sesi* gurubunun teori ve pratiğine karşı kesin savaşılmalıdır. Bu gurubun bugün artık büsbütün yozlaştığı, anti-TKP'cilikten anti-Sovyetizm'e kaydığı kanıtlarıyla gösterilmelidir" (*TKP'nin Sesi*, 22.9.1981 tarihli yayından).

İşçinin Sesi'nin görüşlerini hâlâ çürütemediklerini, "artık", "kesin bir dille", "kesin savaşarak" çürütmeleri gerektiğini(!) İ. Bilen ağzıyla söylüyor. "Çürütmek" için *İşçinin Sesi*'nin artık iyice yozlaştığını "kanıtlarıyla" göstermek gerekir diyor. Yani, *İşçinin Sesi*'ni çürütmek giderek kolaylaştığı halde, bir türlü çürütememişler.

Bildiğimiz gibi, İ. Bilen'in bu ajitatif(!) çağrısından sonra ilk ileri sürülen "kanıt", "bataklıkta dipsiz bir tekneye yelken açmış kurbağalar" olduğumuza ilişkindi. Bundan sonra Eylül *Atılım*'ı da aynı düzeyde etkili "kanıt"larla dolu çıktı.

Eylül *Atılım*'ındaki "kanıt"lardan biri, "*İşçinin Sesi-Tercüman* eylem birliğine"(!) ilişkindi. *Tercüman* "TKP ezildi" derken biz de hayali guruplaşmalar uydurarak saldırıyormuşuz. Yazıyı yazan Ankara'dan bir temel örgütmüş. Ne raslantı ki, bizim uydurduğumuz "hayali" guruplaşmalardan biri de Ankara'dadır. Bu "hayali" yoldaşlar *İşçinin Sesi*'nin tüm görüşlerini doğru bulduklarını söylüyorlar, ama erken çıkış yaptı diyorlardı. Son sıralarda deneyim bunun böyle olmadığını onlara göstermeye başladı. Bu yüzden *Atılım İşçinin Sesi*'ni hayali guruplaşma uydurmakla suçlarken, gerçekte o "hayali" guruplaşmaya da gözdağı vermeye çalışıyor.

Başka bir deyişle, guruplaşmalar hiç de hayali değildir. Menşevikler hem guruplaşmalara hayali deyip, hem de el altından gerçek bir iç kavga yürüterek partiyi çürütücü etki yapıyorlar. Bizim açık savaşımımız partiye zarar değil yarar getirirken, onların ilkesiz, sinsi "savaşımı" partiyi çürütüyor. Biz onların *Tercüman*'la bilinçli bir eylem birliği yaptıklarını falan söylemiyoruz ama burjuvazinin çıkarlarına genelde paralellik taşıyan onların yaptıklarıdır.

Gerçek ikilem

Böylece, "Plenum"daki çağrı doğrultusunda, menşeviklerin *İşçinin Sesi*'nin yozlaştığına(!) dair getirdikleri kanıtlar kendi yozluklarını kanıtlamaktan öteye geçemedi. Derken Ekim *Atılım*'ı radyodan okunmaya başladı. *Atılım*'dan "Sahte İkilem" başlıklı bir yazı okundu.

Bu yazı, uzun bir süredir ilk kez o çirkef atarak "kanıtlama" üslubunu taşımıyor ama bu kez de hiç kanıt yok. İşte menşeviklerin açmazı buradadır. *İşçinin Sesi*'nin yozlaştığını(!) kanıtlamaya kalktılar mı, ya çirkef atarak kendi yozluklarını kanıtlıyorlar, ya da hepten kanıtsız kalıyorlar. Bu yüzden, dönem dönem ideolojik savaşım çağrısı yaptılar ama daha bu savaşım başlamadan iş kurbağalık, provokatörlük vb. düzeyinde suçlamalara dökülüverdi.

Ekim *Atılım*'ındaki yazı yukarıda değindiğimiz açmazı çok güzel kanıtlıyor. İ. Bilen, "Plenum"da *İşçinin Sesi*'nin yozluğunu(!), anti Sovyetizmini(!) kanıtlarıyla gösteren bir ideolojik savaşım çağrısı yapmıştı. Oysa söz konusu yazı, *İşçinin Sesi*'ne anti-Sovyet diyemiyor. İşin içine biraz ideolojik bir yanıt verme, kanıt getirme vb. girdi mi bu kez *İşçinin Sesi*'ne anti-Sovyet demek olanaksızlaşıyor. İşte "Sahte İkilem" yazısı menşeviklerin bu gerçek ikilemini yansıtıyor.

Şimdi yazının fikirlerine geçelim.

Gerilik menşevik kafada

Memurun biri müdürüne kızmış, kibarca hakaret etmek istemiş ve "saka kuşu gibisiniz efendim" demiş. Müdür hiç alınmamış, üstelik bir de teşekkür etmiş. Memur bakmış olmadı, kızmış ve "saka kuşu dediysek, o da hayvandır" diye hatırlatmış.

Biz de menşeviklerin biraz ideolojik görünümlü bir yazı yazdıklarını söylediysek, övdüğümüz sanılmasın. Menşeviklerin ideolojik görünümlü yazısı onların oportünistliğini kaldırmıyor, hatta daha da iyi açığa çıkarıyor. Ayrıca ideolojik görünümlü yazı dediysek, menşeviklerin çarpıtma yönteminden vazgeçtiklerini, bilimsel namusa kavuştuklarını da söylemiyoruz.

Yazıda ikide bir Yürükoğlu yoldaşımıza bir fikir atfediyorlar. Yürükoğlu yoldaşımız sosyalist ülkeler geri, kapitalist ülkelerden her alanda geri diyormuş.

Yürükoğlu yoldaşımızın yazısından, "geri" ya da "az gelişmiş" sözcüğünün geçtiği birkaç örnek verelim. Sovyetler Birliği'nin *üretim miktarı* olarak belli dallarda dünyanın öteki ülkelerini *geçtiğini* söyledikten sonra, yoldaşımız, "az gelişmiş bir ülkede bile

sosyalizmin neler yapabileceğini..." diye sözüne devam ediyor (*İşçinin Sesi*, sayı: 169-170, s.11). Bu, Sovyetler Birliği bugün geri demek değildir, devrim yapıldığında geri bir ülkeydi, o zamandan beri büyük ilerleme kaydetti demektir. Aynı yazıda yoldaşımız, "Sovyetler Birliği böyle geri bir yerden kalkıp geliyor" diye açıkça da belirtiyor (agy, s.13).

Yukarda verdiğimiz ilk örnek, sosyalist ülkelerin *her alanda* geri olduğuna dair bir görüşümüzün olmadığını da kanıtlıyor. Ama aynı yazıda yoldaşımız örneğin, teknolojik gerilikten söz ediyor (agy, s.15) ki bu aşikâr bir gerçektir. Teknoloji emek verimliliğini belirleyen en önemli etkenlerdendir. Sovyetler'in teknolojisi öteki ülkeleri geçmiş olsa, emek verimliliği de ya geçmiş, ya da geçmek üzere demektir. Bu ise çağ ya değişmiş, ya da değişmek üzere demektir.

Menşevikler ya okuduklarını anlamıyorlar, ya da yine düpedüz sahtekârlık yapıyorlar. Emperyalist ülkelerin genel *ekonomik* gelişme düzeyiyle sosyalist ülkelerin genel *ekonomik* gelişme düzeyi karşılaştırıldığında, sosyalist ülkelerin *göreceli olarak* daha geri olduğu apaçıktır. Menşevikler bu gerçeği ya anlamıyorlar, ya da anlamamazlıktan geliyorlar çünkü onların devrim konusundaki asalak mantıkları böyle gerektiriyor.

Yazının sonunda, yöneltikleri bir "suçlama", gerçekte tam da kendi asalak mantıklarını ele veriyor: Biz sosyalist ülkelerin çağın genel gidişini belirleyici güce eriştiklerini yadsıyormuşuz. Onlar herhalde yadsımadıkları için, kaykılmışlar bekliyorlar. Sosyalist sistemin çağın genel gidişini belirlediğini yadsımamak için devrimci durumu yadsıdılar, şimdi cuntanın faşistliğini yadsıyorlar.

Sovyetler Birliği'nin devrimden bu yana çok ilerlediği, öteki ülkelerdeki devrimlerle birlikte sosyalist sistemin ortaya çıktığı ve onun da geliştiği bir gerçektir. Bununla bağlı olarak sosyalist sistemin otoritesi artmıştır. Ama bugün sosyalist ülkelerin daha ileri olduğunu, çağın genel gidişini belirlediğini söylemek anti-propagandadır, düpedüz anti-Sovyetizmdir.

Komünist propaganda gerçeklere dayanır. Yalana dayalı propaganda en iğrenç ve geri tepen propagandadır. Bugün sosyalist ülkeleri olduğundan daha ileri göstermek, uluslararası haberleşmenin oldukça gelişkin olduğu bir dünyada, özellikle emperyalist ülkelerde sosyalizmden soğuma yaratabilecek denli kötü etkiler doğrurur. Oysa, nereden başlanıp, nereye varıldığı anlatılsa, tersine sempati uyandırır. Hele ki, sosyalist sistemin çağın genel gidişini belirleyecek güce eriştiğini söylemek, belirlediği gidiş böyle mi diye ciddi sorular uyandırır.

Menşevizmin geri kafasındaki bu asalak anlayış barış ve dünya devrimi konularında da yansımaktadır.

İnsanlığı korumak mı, avutmak mı

Barış siyaseti zaman kazanmak için dersek, *Atılım*'ın aklına bir soru geliyormuş: Sovyetler Birliği ABD'yi her alanda geçerse dünya barışına gerek kalmayacak mıymış?

Sovyetler Birliği ABD'yi her alanda geçerse derken, her alanda geçmediğini kabul ederek tutarsızlığa düştükleri bir yana, geçerse dünya barışına değil, özel bir barış siyasetine gerek kalmaz. Sovyetler Birliği barış olacak diyorsa, onun dediği olur, sorun da biter.

Soyut düzeyde, yaşamın çeşitliliğini dışarda bırakarak düşünürken yanıtı bu denli kolay verilebilecek bir sorunun akla gelmesi için doğrusu gerçekten devrim ile barışı karşı karşıya koymuş ve barışı seçmiş olmak gerekir. Yazıdaki "insanlığın çıkarları" gevelemesi bunun kılıfından başka birşey değildir.

Barış halkların en temel bir istemidir. *İşçinin Sesi* bunu defalarca yazdı. *Atılım*'ın, "barış sorunu dünya halklarının sorunu değildir" dediğimizi söylemesi yalandır. Aramızdaki farklılık bu noktada değildir. Asıl farkımız bu temel istemin nasıl elde edileceği konusundadır.

Yürükoğlu yoldaşımızın da dediği gibi, "halkların en temel istemlerinden olan barış ... komünist değil pasifist bir yanaşımla işlenmeye başlandı" (*İşçinin Sesi*, sayı: 167-168, s.11). İşte ayrılık buradadır ve *Atılım* bu yoldan insanlık edebiyatıyla insanlığı avutmayı öneriyor.

Atılım'ın tüm barış ve insanlık edebiyatı 26. Kongre'de getirilenler çevresinde dönüyor. Bu getirilenler Lenin'in palyatif ve reformist tipte önlemler dediği türdendir. Yine Lenin'in dediği gibi, "bazı koşullarda palyatif önlemlerden oluşan bu program varolan güç durumu hafifletmeye yarayabilir" (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, c. 42, s.397). Gerçekten de çok değişik bir orantıda ama yine güç durum olduğu için bu önlemleri savunma gerekliliği vardır.

Sovyetler Birliği, sosyalist ülkeler kuşkusuz insanlığın geleceğinin de sorumluluğunu duyuyorlar ama bu sorumluluğu bugün izlenen barış siyasetine bağlarsak, onları sorumsuzlukla suçlamış oluruz. Bu siyasetin hareket noktası barış değildir. Hareket noktası barış olsa bu değil, başka bir barış siyaseti savunulur. Bugünkü siyasetin hareket noktası zaman kazanmaktır ve bu kazanılan zaman içinde gerçek-kalıcı barışı dayatabilecek yere ulaşmaktır. Haklılığı da buradan gelir.

Eleştirilen böyle bir siyaset izlenmesi değil, bu siyasetin niteliğinin açıkça belirtilmemesi, komünist partisinin kongresinde bile komünist barış programından söz edilmemesi, bunlarla bağlı olarak, barışla devrimin bağının koparılmasıdır.

Atılım, 26. Kongre'de barışla devrimin bağının gösterildiğini iddia ediyor. Sonra da kalkıp bizi, barış istiyorsak halkların en önemli görevi devrim dediğimiz için insancıl olmamakla suçluyor. Devrimi insancıl görmüyor herhalde! Haklı savaşları da aynen öyle.

Sonra *Atılım*, 26. Kongre raporunda barışla devrimin bağının kurulduğuna bir kanıt da getirmiyor. Raporda emperyalist saldırganlıktan söz ediliyor ama genelinde bu emperyalist burjuvazinin saldırgan kanadıyla sınırlanıyor ve sözü edilen "ilerici değişmeler" de pasifist kanadın başa gelmesi anlamını kazanıyor. Barışla ilgili bölümde tek bir devrim sözcüğü bile geçmiyor. Bunu anlamak olanaksızdır.

Barış konusunda ciddi bir yanlış söz konusudur. Sovyetler açısından bu reformist barış siyaseti izlemek değil, bununla işler hallolacakmış izlenimini vermektir. Ama *Atılım* açısından ciddi yanlış hem reformist barış siyaseti izlemek, hem de ikincisidir. Bu, *Atılım*'ın dünya devrimi anlayışıyla bağlıdır.

Asalak "devrim" teorisi

Atılım'ın sosyalist ülkelerin "geriliği" konusundaki endişeleri de, bugünkü barış siyasetinin emperyalizme kalıcı barışı dayatmaya yeterli olacağı görüşü de, sosyalist ülkelerin çağın genel gidişini belirleyecek güçte olduklarını söylemesi de hep bir noktadan kaynaklanıyor. Dünyaya sosyalizm nasıl gelecek? *Atılım*'a göre sosyalist ülkelerin gelişmesiyle gelecektir.

Ağızlarına laf vermiyoruz, tüm mantıkları budur. Pasifist bir barış programıyla kalıcı barış, insanlığın geleceği bağlanabiliyorsa, bu kazanılan zaman içinde sosyalist ülkelerin gelişmesiyle çağın değişebileceğini varsaymaktır. Bu öznel düşleri nedeniyle, sosyalist ülkelerin gerçek ekonomik gelişme düzeyini olduğundan fazla göstermeye çalışıyorlar. Türkiye'deki pratikleri, devrimci durumu göz göre göre yadsımaları da aynı nedenledir.

Bu menşevikler gerçekten asalaktırlar. Sırtlarını sosyalist ülkelerin gelişmesine dayayıp ahkâm kesiyorlar. Eğer çağın gelişimi sosyalist ülkelerin gelişimiyle olacaksa, hiç değilse gidip sosyalist ülkelerde emek versinler. Bunu yapmazlar. Peki, bu mantıkla, acaba sosyalist ülkelerin gelişmesi için elverişli ortamı yaratmaya Türkiye'de barış siyasetini savunarak mı katkı yapıyorlar? Bizce bu da değil, çünkü onların savundukları

(Devamı 6. sayfada)

(Baştarafı 5. sayfada)
barış siyasetini burjuvazinin bir kesimi de savunuyor. Somut örnek verirsek, Mahmut Dikerdem de, Ecevit de savunuyor. Bu durumda menşeviklerin tek işlevi, sırtlarını sosyalist ülkelerin gelişmesine dayayıp, bilinç bulandırmaktır.

Atılım bizim görüşlerimizi değiştirdiğimizi ileri sürüyor. Ama herkes açıp okuyabilir, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*'de konan görüşlerden bir milim fark yoktur. Dünya devrimi nasıl gerçekleşecek sorusunun yanıtı, II. Konferans kararlarında da aynen *Zayıf Halka*'dan alınmadır: Sosyalist ülkelerin güçlenişi, emperyalist zincirden kopan halkalarla beslenişi. Dünya devrimi sürecinde yine Sovyetler Birliği'nin önder olduğunu düşünüyor ve söylüyoruz.

Atılım sanıyormuş ki dünya devrim sürecinde Sovyetler öncü dedin mi, çağ onun gelişmesiyle değişecek ve halkaları da o gelip koparacak. Şimdi biz aynı görüşlerimizi biraz açınca görüş değiştirdiniz diyorlar çünkü kendi anlayışlarıyla ters düştüğü ortaya çıktı.

Bizim görüşlerimiz değişmedi ama işin bir yönünü, devrim yönünü biraz daha çok vurgulamak gerekiyor. Bunun iki nedeni var:

Birincisi, sosyalist ülkelerin gelişmesiyle, devrimler dünya devrimi sürecinin birbiriyle bağlı parçalarıdır. Bu parçalar arasında son zamanlarda bir dengesizlik, bir devrim kuraklığı belirdiği için sosyalist ülkelerin gelişmesi de olumsuz yönde etkilenmekte, bir fasit daire daralmaktadır. Bu daireyi kırmak için bugün devrimler özel önem taşıyor. Bu nedenle Yürükoğlu yoldaşımız da "Sovyet devletinin dış siyasetinin temel yönü, en azından şu sıralarda tek tek ülkelerde devrimler yoluyla ilerleyen dünya devrimine..." derken *"en azından şu sıralarda"* sözcüklerini kullanıyor. Şu sıralarda, dünya devriminin ilerlemesi de, sosyalist ülkelerin güvenliği ve gelişmesi de tek tek ülkelerde devrimlere bağlıdır. Ana halka budur.

Bunu vurgulamamızın ikinci nedeni de, dünya komünist hareketinin bu gerçeğin bilincinde olmayışıdır. Tam tersine fasit daire daraldıkça sağa kayıyor, sağa kaydıkça devrimler daha çok tehlikeye giriyor. Burada da öznel öge düzeyinde bir fasit daire var ki bunu kırmak için de açık ideolojik savaşım gerekiyor.

Belirleyici olan dünya devriminin genel çıkarıdır

Atılım, iki sistem arasındaki savaşımın işçi hareketinin ve ulusal kurtuluş hareketinin koşullarını belirlediğini bizim görmediğimizi söylüyor. Ardından da, sosyalist ülkelerin çağın genel gidişini belirleyecek güce eriştiğini yadsıdığımızı söylüyor. Kendiliğindenci, oportünist, hazırlopçu mantık yine sırıtıyor. Savaşımın koşullarını belirlemekle

Dünya devriminin genel çıkarı yalnızca devrimci merkezle, ya da yalnızca devrimlerle özleştirilemez. O, tümünün uyumlu bir bütünüdür.

çağın genel gidişini belirlemek eşitleniveriyor.

Biz çağın ana çelişkisi sosyalizmle kapitalizm arasındadır diyorsak, bu iki sistem arasındaki savaşımın *koşulları* belirleyen en önemli etken olduğunu da içeriyor. Hatta bu işin nasıl olduğunu asıl anlamayan menşeviklerdir. Devrimci durum 12 yıl sürmez dedikleri zaman, biz dedik, siz reel sosyalizm, barış, detant vb. diyorsunuz ama bunun anlamını bilmiyorsunuz. İki sistem arası savaşım, devrimci durumun çok uzun yıllara yayılma koşullarını sağlayan çok önemli bir etkendir.

Gelgelelim, koşulları belirlemek, etkilemek devrimi yapmak değildir. Ayrıca belirlenen elverişli koşullardan devrim yönünde yararlanılmazsa, bu durum dönüp iki sistem arasındaki savaşımı da kötü yönde etkiler, etkiliyor.

Afganistan Sovyetler'e devrimci destek olmaktan çok, bela olmaya doğru hızla ilerliyor. İran'da bir Humeyni kuyrukçuluğudur almış yürümüş, devrim gırtlaklanıyor. Türkiye'de devrimci durum yadsınarak faşist diktatörlük belasına yol açıldı. Hangisi iki sistem arasındaki savaşımı iyi etkiler: Faşist bir Türkiye mi, sosyalist bir Türkiye mi? Humeyni'nin İran'ı mı, yoksa sosyalist bir İran mı?

Evet Sovyetler Birliği pasifist barış siyaseti izleyebilir. Böylece hem zaman kazanır, hem devrimler için daha elverişli koşullar doğar. Onun yapmaması gerekenin ne olduğunu belirtmiştik ama menşevikler ikisini de yapmamalıdır demiştik. İşte burada dünya devriminin genel çıkarı doğrultusunda bir işbölümü söz konusudur.

Kapitalist ülkelerin komünist partileri dolu dizgin devrimci propaganda (döneme göre ama özünde hep devrimci) yürütmelidirler. Onlar da Sovyetler Birliği'nin çıkarları adına, onun devlet siyasetinin aynısını izlerlerse dünya devrimi topal olur. Lenin Sovyet devletinin dış siyasetinden söz ederken örneğin defalarca, biz şu görüşmeye tüccar olarak gidiyoruz, diyor. Komünist partiler de tüccar olarak davrandılar mı, dünya devrimi de Sovyetler'in ticareti de hepsi güme gider.

Sosyalist devletin siyaseti, emperyalizm daha güçlü olduğu sürece ödünler taşıyacaktır (Bu ödünleri ideolojiye ve komünist harekete taşımamak koşuluyla). Bu ödünler *bir,* kendi gelişmesiyle, *iki,* öteki ülkelerdeki devrimlerle geri alınır. Ama öteki ülkelerdeki partiler de aynı ödünleri verirse, yalnız sosyalist ülkelerin gelişmesi bu ödünleri geri almaya yetmez. Çünkü düşman ile eşit koşullarda savaşmıyorlar.

Dünya devriminin genel çıkarı doğrultusunda, devrimci merkez ile öteki müfrezeler arasında işbölümü vardır. 165-166. sayıdaki barış yazısında bu konuyu yer darlığı nedeniyle açamamıştık, ama kısaca belirtmiştik. Lenin'de bu anlayış çok açık vardır. Komintern'in son katıldığı toplantısında yaptığı konuşmada, siz devrime hazırlanacaksınız, biz de taktiklerimizi tarihin zigzaglı gelişimine uyduracağız, diyor.

Bu eklektizm, dualizm falan değil, yaşamın kendi çeşitliliğinin yansımasıdır, diyalektiktir. Dünya devriminin genel çıkarı ancak böyle bir işbölümüyle doğru olarak yaşama geçebilir. Bu işbölümünün ortak çatısı da enternasyonaldir.

Dünya devriminin genel çıkarı yalnızca devrimci merkezle, ya da yalnızca devrimlerle özdeşleştirilemez. O, tümünün uyumlu bir bütünüdür. Bu uyum sağlanamadı mı, bir yana doğru, ama ne yana olursa olsun genel açısından yanlışa doğru, çekiştirme oluyor. Bu uyumu sağlamak, komünistlerin hem işbölümü içinde, hem örgütsel birlik içinde çalışmalarıyla olanaklıdır. Enternasyonal, dünya partisi gereksinimi genel çıkarı doğru belirlemek, komünistler arası işbölümünü genel çıkar doğrultusunda doğru yapabilmek gerekliliğinden doğmaktadır. Herşeyin uluslararasılaştığı bugünün dünyasında bu Enternasyonal daha büyük önem kazanmıştır.

Enternasyonal gerekliliğini söylemek, SBKP'nin öncü rolünü yadsımak değildir. Enternasyonal olsa SBKP onun içinde yine öncü olur. Ama, öncünün de sorguya çekileceği, eleştirilebileceği bir organ olmuş olur.

Her neyse sonuçta şunu söyleyelim ki, *Atılım,* sosyalist ülkelerin gelişme düzeyi, barış ve dünya devrimi konularında dünya devrimine, dolayısıyla Sovyetler Birliği'nin de gerçek çıkarlarına ters görüşler savunmaktadır. Gerçekte, dünya devriminin hiçbir müfrezesinin temel ve uzun erimli çıkarları arasında çelişki yoktur. Ama Yürükoğlu yoldaşımızın "*İşçinin Sesi* ve anti-Sovyetizm" yazısında belirttiği gibi, yanlış siyasetler ve bununla da bağlı olarak kısa erimli çıkarların abartılması nedeniyle çelişki yaratılmaktadır.

Atılım böyle ideolojik görünümlü yazılara devam ederse, bu çelişkilerin daha da iyi sergilenmesine yardımcı olacaktır.

Bütuo ülkelerin proleterleri birleşin!

Karkerên hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Tutuklu yoldaşlar! Siz halkımızın onurusunuz.

Yıl:8, Sayı:176
9 Kasım 1981

ÇEK-AL

Kankun Konferansı ve düşündürdükleri

R. Yürükoğlu

Ekim ayının sonlarında Meksika'nın Kankun (Cancun) adasında, dünyanın en zengin ve en yoksul ülkelerinin liderlerini biraraya getiren bir konferans toplandı (Yerli Mayan dilinde Kankun, "yılanlar yuvası" demekmiş). Bu konferans bizim açımızdan dünya emperyalist sisteminin sorunlarının ve olanaklarının, kapitalist gelişmenin tarihsel yönünün kristalize olduğu çok ilginç bir platformdu.

Konferansın düşündürdüğü bu yönleri ele almadan önce, Kankun toplantısına nasıl gelindiği hakkında ve toplantının kendisi üzerine kısa bir ön bilgi, konunun daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

I. Ön bilgi

Az gelişmiş ülkeler (ki bunların çok büyük çoğunluğu güneyde toplanmıştır), Birleşmiş Milletler'de uzun bir süredir ekonomik reform konusunda, özellikle yiyecek, dış borçların ertelenmesi ve enerji sorunlarında, alt yapı tesislerinin kurulmasında yardım alma konusunda dayatıyordu. Gelişmiş ülkeler buna yanaşmıyordu. Bu amaçla bir dizi toplantılar yapıldı. Kankun toplantısı, az gelişmiş ülkeler açısından bu toplantılar arasında en önemlisi oldu.

Kapışmanın tarihi 1950'lere gidiyor. Bu tarihlerde, sömürgelikten kurtularak bağımsızlığa kavuşan ülkeler arasında *"tarafsız ülkeler"* hareketi doğdu. 1964'de, Birleşmiş Milletler'in düzenlediği "Enternasyonal Ticaret ve Gelişme Konferans"ında ilk kez 77 az gelişmiş ülke biraraya geliyor ve *"77'ler Gurubu"* denilen ünlü gurup ortaya çıkıyor. Bir 10 yıl daha geçiyor. 1970'lere geldiğimizde, petrol fiyatlarının artmasından hemen sonra 77'ler Gurubu Birleşmiş Milletler'den *"Yeni Uluslararası Ekonomik Düzen"* adlı bir karar geçiriyor. İçeriği pek belli olmayan bu karar büyük gürültülerle kabul ediliyor, ama heyecanlı nutuklardan öteye gitmiyor. Gelişmiş ülkelerle az gelişmiş ülkeler arasında özellikle Birleşmiş Milletler'de kavga iyice yoğunlaşıyor. Hatta Amerika, Birleşmiş Milletler'den ayrılmayı bile düşünüyor. Birleşmiş Milletler Sovyetler Birliği'nin oyuncağı oldu kanısı özellikle emperyalizmin sertçilik yanlısı kesimlerinde yaygınlaşıyor.

İşte bu kilitlenmeyi çözmek amacıyla o zamanlar Dünya Bankası başkanı olan (eski Amerikan Savunma Bakanı) MacNamara, Willy Brandt'dan "İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana uluslararası ekonomik kurumların aksayan yanları" konulu bir enternasyonal araştırma örgütlemesini istiyor. Bu araştırma sonucunda 1980 yılında, "Brandt Raporu" ortaya çıkıyor.

Raporun adı gerçekten çok ilginç: *"Yaşayabilme Programı"*. Raporda "yaşayabilmek" (yani kapitalizmin yaşayabilmesi) için yapılması gerekenler şöyle sıralanıyor. 1. Güneye (yani az gelişmiş ülkelere) büyük bir kredi ve yardım akımı; 2. Uluslararası para sisteminde reform; 3. Gelecek görüşmelere hız vermek için, bir kuzey-güney toplantısı.

İşte Brandt Raporu'nun önermeleri temelinde Meksika ve Avusturya başbakanlarının çağırdıkları Kankun Konferansı'na 8'i zengin kuzeyden, 14'ü yoksul güneyden olmak üzere 22 ülke katıldı. Kuzeyden katılanlar: ABD, Japonya, Kanada, İsveç, Fransa, İngiltere, Avusturya, Federal Almanya. Güneyden katılanlar: Fildişi Körfezi, Tanzanya, Bangladeş, Brezilya, Cezayir, Suudi Arabistan, Guyana, Hindistan, Venezüela, Yugoslavya, Meksika, Filipinler, Çin Halk Cumhuriyeti ve Nijerya.

İtalya ve Avusturalya konferansa çağrılmadıkları için çok kızdılar. Sovyetler Birliği ise, bu ülkelerin yoksulluğu sömürgecilerin mirasıdır, bizi ilgilendiren bir yanı yoktur gerekçesiyle katılmayı reddetti.

Burada kısa bir parantez açmak gerekiyor. Sovyetler Birliği'nin öne sürdüğü gerekçe tutarlı değildir. Nedeni ya da suçlusu kim olursa olsun, insanların açlıktan ölmesi herkesin sırtlaması gereken bir sorundur. İnsanlığı tümüyle ilgilendiren bir sorundur. Sovyetler Birliği toplantıya katılabilir ve yoksulluğun emperyalizmle olan bağını toplantıda belirtebilirdi. Suçlu emperyalizmdir ama bizim de görevimizdir diyebilirdi. Kaldı ki, örneğin yine emperyalizmin mirası bir sorun olan Orta Doğu sorununda taraf olmak için kendisi ısrar ediyor. Dünyanın pekçok yerinde Sovyetler Birliği emperyalizmin, sömürgeciliğin sonucu olan birçok soruna taraf olmak isterken bu konuda istememesinin gerekçesini bizce başka yerde aramak gerekiyor: Sovyetler Birliği'nin olanakları sınırlı, sonuna dek zorlanmış durumdadır. Oysa böyle bir toplantıya katılmak, büyük bir miktarı yükümlenmek tehlikesi taşımaktadır.

Yoksul ülkelere yapılan yardımlara baktığımız zaman, sosyalist sistemin yaptığı yardım bugün emperyalizmin yaptığı yardımın onda biri kadardır. Ama onda bir gibi bir rakam bile olsa, ilkesel düzeyde sosyalist ülkelerin yoksul ülkelere yardıma karşı olmadıklarını gösterir. Onda bir olması bir de, ekonomik olanakların azlığını gösterir. Emperyalizm herşeyi olduğu gibi bunu da propagandasında mutlaka kullanacaktır, hatta kullanmaya başladı bile.

Konferansın belli bir gündemi, karar tasarıları ve sonuç belgesi yoktu. Konuşmalar yedişer dakika ile sınırlıydı. Bütün bunlar Amerika'nın isteği ile oldu. Konuşulan konular, yiyecek, ticaret, dış borçlar ve enerji sorunlarıydı.

II. Konuyu ele alışta yöntem

Kankun toplantısının kısa ön bilgisi böyle. Daha sonra, katılan ülkelerin kendi içlerindeki ayrımlara da değineceğiz. Sonuçta her kafadan bir ses, bir kör döğüşü çıktı ve hiçbir somut karar

alınmadan "tekrar konuşmayı konuşmak üzere" dağıldılar. Ancak bizi ilgilendiren, alınan somut kararlar değil, tarihsel olarak bu toplantının ne anlama geldiğidir. Bu toplantının tarihsel anlamını tam olarak kavrayabilmek için şu üç unsuru dikkatle, birlikte düşünmek gerekiyor:

Birincisi, ileri kapitalist ülkelerde çok güçlü bir işçi sınıfının varlığı. *İkincisi*, dünyada bir alternatifin, dünya sosyalist sisteminin varlığı. *Üçüncüsü*, bilimsel-teknolojik devrim.

Gelişmiş ülkelerde, tarihi eski, kültür düzeyi yüksek, iyi örgütlü bir rakip var. Bu, emperyalist burjuvazinin her adımında dikkate alması gereken birşeydir. Gelişmiş ülkeler işçi sınıfının bugünkü durumuyla, örneğin on yıl önceki durumu arasında kötüye doğru önemli bir fark var ve rahatsızlığı artıyor.

Dünyada sosyalist bir alternatif, sosyalist ülkeler var. Önemli başarılar kazanmış olan bugünkü sosyalist sistem, özellikle az gelişmiş ülkeler için güçlü bir çekim merkezidir. Bunun yanında Marksizm-Leninizm gerçekten tek kurtuluş yoludur ve az gelişmiş ülkelerde büyük ideolojik etkinliğe sahiptir. Yenilikçiyim diyen her hareket artık bu kavramlarla ortaya çıkıyor. Marksizmin kavramları dışında devrimci bir hareket olamaz oldu.

Birinci ve ikinci unsurları hepimiz iyi biliyoruz. Burada asıl olarak bilimsel-teknolojik devrim üzerinde durmak gerekiyor.

III.
Bilimsel-teknolojik devrim

Marks'ın *Kapital*'de sözünü ettiği bilimsel-teknolojik devrim bugün bir gerçektir. Bu devrimle başlıca üç çeşit yenilik ortaya çıkıyor. Birincisi yeni *araçlar* bulunuyor. İkincisi, yeni *enerji kaynakları* bulunuyor. Üçüncüsü, yeni *otomasyon ve kompütasyon teknikleri* bulunuyor.

Bilimsel-teknolojik devrimin toplumsal gelişme açısından belli başlı sonuçlarını şöyle sıralayabiliriz:

Birincisi, toplumsal üretimde insanların harcaması gereken zaman azalıyor. Eskiden 8 saatte yapılan iş, bugün 4 saatte yapılabilir oluyor.

Ancak kapitalizm özel mülkiyete, sömürüye ve kâr güdüsüne dayalı bir sistem olduğu için bunun pratik sonucu işgününün kısaltılması değil, tam tersine artık değer kitlesinin büyümesi oluyor. Ortada bir paradoks var. Makinaların gelişmesi sonucunda sekiz saatte yaptığım işi dört saatte yapabiliyorsam, dört saat çalışıp evime gideyim. Ama öyle olmuyor. Yine sekiz saat çalışmaya devam ediyorum, belki ücretimi biraz arttırıyorlar, ama kapitalistin eline kâr diye transfer olan artık değer kitlesi büyüyor.

Burada bir noktayı unutmamak gerekir. Bu hep böyle olmasına karşın, tarihsel bir eğilim olarak *sınıf kavgasıyla* işgünü de yavaş yavaş kısalıyor. Ama teknolojik ilerlemenin anında elverdiği hızda değil, arkadan gelerek, yavaş yavaş. İşgünü 16 saatten başlamış, şimdi 7 saate iniyor. İngiltere'de madencilerin 5,5 saatlik işgünü için bu kış greve çıkmaları bekleniyor.

Bilimsel-teknolojik devrimin *ikinci* sonucu, toplumsal üretimde kullanılan yaşayan emeğe olan gereksinimin azalmasıdır. İşçiye olan gereksinim azalıyor, ölü emek, yani makinalara artıyor. Bunun da mantıksal sonucunun şöyle olması gerekirdi: On kişinin yaptığı işi beş kişi yapabilecekse, ve çıkacak sonuç yine en az on kişiyi besleyecek bir sonuç olacaksa, işgünü yine bu oranda kısalmalıdır. Bu olmuyor. Yine kapitalizmin, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin getirdiği bir açmaz olarak, işgücü gereksinimi azaldıkça, *işsizlik* büyüyor. Mutluluğu artıran bir gelişme olması gerekirken, işsiz kuyrukları artıyor. Eziyet, cefa artıyor.

Burada bir parantez açalım. Yeni teknik, yeni makina işsizlik yaratıyorsa, sendikaların bu durumda tutumu ne olmalıdır?

Gerçekte sendikaların yeni teknolojiye karşı çıkmaması gerekirken, ne yazık ki karşı çıkıyorlar. Bu gerici bir tutum oluyor. Geçen yıl İngiltere'de *Times* gazetesinde yeni, kompüterli makinalar konacak diye yapılan grevi hatırlarsınız. *Times* el değiştirdi, yeni makinalar yine konamadı.

İleri makina insanların mutluluğu için olması gerekirken, kapitalizmde insana karşı işliyor. Üretim güçlerinin bir bölümünün gelişmesi, en önemli üretim gücü olan insana karşı çalışıyor! Tarihin en ilerici sınıfı olan işçi sınıfı, işsizliğe karşı savaşım adına yeni makinalara karşı çıkıyor. Endüstri devriminin başlarında makinaları kırmışlar. Ama aradan yüzlerce yıl geçti. Bugün başka şeyler yapmak gerekiyor. İşçiye bu yanlış tutumu nedeniyle kızmak da olmaz, çünkü o makina kendisini açlığa mahkum ediyor. Bu durumun nedenlerini göstermeliyiz ki, makinaya değil, kapitaliste kızsın. Kapitalisti ortadan kaldırınca, o makina yaşamı cennete çevirir. Sendikaların kesinlikle teknolojik gelişmenin önünde durmayan bir program geliştirmeleri gerekir. Tersine, teknik gelişmeyi *hızlandırıcı* bir programla çıkmalıdırlar. En başta *işgününün kısalması* olmak üzere, yeni meslek alanlarına kaydırma vb. olanaklar için savaşım yürütmelidirler.

Bilimsel-teknolojik devrimin sonuçlarına dönersek, *üçüncü* sonucu, emek sürecinde kafa emeğinin oranının yükselmesidir. Bu iki yönden oluyor. Bir yandan işçi sınıfının içinde kafa emeğiyle çalışanların oranı artıyor. Bir yandan eskiden üretim süreci dışında duran bir takım entellektüel uğraşlar bugün "üretken emek" kavramı içine giriyor, üretim sürecinin bir parçası oluyor.

Bu saydığımız üç sonuç, harcanması gereken emek zamanının azalması, harcanması gereken emek miktarının azalması ve emeğin niteliğinin değişmesi, tarihsel bir gidiş olarak çok iyi bildiğimiz bazı kavramlara işaret ediyor:

Marks'ın *Gotha Programı'nın Eleştirisi* yapıtında komünizmi tanımlarken söylediği *"üretimin en az enerji harcamasıyla yapılması"*. Yine *Gotha Programı*'nda Marks'ın söylediği *"insan yapısına layık koşullarda üretim"*. Ve *Gotha Programı*'nda, *Alman İdeolojisi*'nde, *Kapital*'de temel bir fikir olarak gelen *"gerçek özgürlük dönemi"*. Bilimsel-teknolojik devrimin üç sonucu da gelişmenin nesnel olarak o yöne olduğunu gösteriyor. Üretim güçlerinin gelişmesinin önündeki boyunduruk, üretim araçlarının özel mülkiyeti kalksa, işgünü bir anda düşecek, bir anda çok insan tüm yeteneklerini istediği gibi geliştirebilecek ve kafa ile kol emeği arasındaki çelişki çok daha hızlı bir biçimde yok olacaktır.

Üretim güçlerinin zorladığı yön, bizim komünizm diye tanımladığımız yöndür. Zorladığı ve her türlü itiraza karşı götürdüğü yön...

Bilimsel-teknolojik devrimin *dördüncü* sonucu, çok yerde devlet kapitalizminin genel gelişmesinin mantığı olarak değindiğimiz birşeydir. Üretimin toplumsal niteliğinin artması, *mülkiyetin toplumsal temelinin genişlemesini* zorluyor. Bilimsel-teknolojik devrim, mülkiyetin toplumsal tabanının genişlemesini ve giderek tüm topluma yayılmasını istiyor. Bu isteğe devrim yoluyla temiz, tutarlı, kesin, tam bir yanıt verilmediği sürece, kapitalizm bu isteği kendi sınırları içinde, kendi yapabildiği ölçüde karşılamaya çalışıyor. "Tersinden çözme" dediğimiz kavram bunu anlatıyor.

Üretim güçlerinin her yeni gelişme aşamasında, ona uygun bir mülkiyet genişlemesi gerekir. Kapitalizmin tüm tarihi buna örnektir. Marks *Kapital*'de anonim şirketlerin doğuşunu buna örnek veriyor. Daha sonra tekellerin ortaya çıkışı buna örnektir. Devlet-tekel kapitalizmi, mülkiyetin tabanının çok daha da fazla genişlemesine işarettir.

Tarih bu yönde işliyor. Devrimlerle çözülmüyorsa, kapitalizmin mülkiyetin tabanını mutlaka genişletmesi gerekir. Bunu kendine en uygun biçimde yapıyor. Ve öyle bir yapıyor ki, bugün ileri kapitalist ülkelerde artık "özel mülki-

yet" deyimini kullanmak bile zorlaşıyor. Onun yerine "kollektif kapitalist mülkiyet", ya da yalnızca "kapitalist mülkiyet" demek belki daha doğru olur. Özünde kollektif kapitalist mülkiyet de özeldir. Fakat artık şirketlerin binlerce, onbinlerce hissedarı var. Aile şirketleri artık çok azdır. Bu gelişme burada da durmayacaktır. Mülkiyetin tabanı daha genişleyecektir. Mülkiyetin tabanını, üretim güçlerinin isteği doğrultusunda genişletmenin olanağı kapitalizmin varlık sınırına dayandığı an, devrimin önünde hiçbir başka kurtuluşun kalmadığı bir an demek olacaktır. Çünkü bu an, mülkiyet ilişkilerinin üretim güçlerinin gelişmesini *mutlak* olarak engellediği an olacaktır.

Bilimsel-teknolojik devrimin *beşinci* büyük sonucu şu oluyor: Üretim güçleri o denli büyüyor ki kıtasal çapta bir iki ülke dışında (ki onlar da Sovyetler Birliği, ABD, Avusturalya, Kanada ve Brezilya'dır), hiçbir ülkenin bugünkü üretim güçleri düzeyinde yapılması gereken üretime kaynakları yetmiyor.

Bunun sonucunda, artık ülke çapında da değil, *dünya çapında üretim ve dağıtım planlaması gerekiyor.* Üretim güçlerinin gelişmesi — ki bilimsel-teknolojik devrim 15-20 yılda tüm insanlık tarihinde sağlanan gelişmeden daha büyük bir gelişme sağlamıştır — dünya çapında, hammadde, enerji kaynağı ve pazarı birlikte ele alan bir üretim ve dağıtım planlamasını zorunlu kılıyor.

Lenin, tekelci kapitalizm, devlet-tekelci kapitalizmi plansız bir ekonomi değildir, diyor. Sık sık söylediğimiz birşey var. Kapitalizm plansız ekonomidir, sosyalizm planlı. Bu temelden yanlış birşeydir. Devlet-tekel kapitalizmi de planlı bir ekonomidir, ama özel mülkiyet altında uygulanabileceği kadar planlıdır.

Bu beşinci sonuca bağlı olarak, *sınırlar bugün iyice gericileşiyor.* İşgününün azalmasının önünde özel mülkiyet nasıl bir engelse, sınırlar da aynı biçimde üretim güçlerinin önünde engel oluşturuyor. Sınırları düşünmeyen bir planlama gerekiyor. Hem üretim, hem dağıtım açısından, hem hammadde ve enerji, hem de pazar açısından sınırların gericiliği iyice ortaya çıkıyor.

3.1. Komünizm – gerçek bir zorunluluk

Bilimsel-teknolojik devrimin kısaca değindiğimiz en önemli beş sonucundan şöyle genel bir sonuca varabiliriz: *Dünya ve özellikle ileri kapitalist ülkeler sosyalizm istiyor.* Bu beş sonucun gösterdiği ana fikir budur. Sosyalizmi, *üretim güçlerinin engelsiz gelişebilmesi için üretim araçları üzerinde toplumsal mülkiyet ve üretimin toplumsal planlaması* olarak tanımladığımıza göre, dünya ve özellikle ileri kapitalist ülkeler sosyalizm istiyor.

Modern üretim teknikleri gelişip yayıldıkça, üretim güçleri bu tempoda büyüdükçe, bunların özel mülkiyet tarafından denetimi *giderek* verimsizleşiyor, uygunsuzlaşıyor. Gereksinime giderek yanıt veremez oluyor. Bu bildiğimiz, üretimin toplumsal niteliğiyle ürünlere el koymanın özel niteliği arasındaki çelişki büyüdükçe, üretim güçlerindeki gelişmenin engellenmeye başlamasıdır.

Pekçok yoldaşın kafasına bu noktada şöyle bir soru takılıyor. Öyleyse ileri kapitalist ülkeler nasıl hâlâ gelişiyor ve sosyalist ülkelerden önde gidiyor? Bu soruda bir yöntem hatası söz konusudur. Emperyalist sistemin gelişmesini az gelişmiş ülkelerde kurulan sosyalizmle kıyaslamamak gerekir. Kıyaslayabileceğimiz tek doğru ölçüt, yine bu ülkelerin *kendi* olanaklarıdır. Sormamız gereken soru şudur: İleri kapitalist ülkelerde, kapitalizm olmasaydı, bugünkü üretim güçleriyle ulaşılacak düzey ne olurdu? Bu soruyu sorduğumuz zaman, üretim araçları üzerinde özel mülkiyetin gelişmeyi nasıl engelleyici bir rol oynadığını görürüz. Üretim güçleri her zaman belirleyici olanıdır, üretim ilişkileri hiçbir zaman onları kalıcı biçimde durduramaz. Kalıcı olarak durdurabilecek noktaya gelindiği zaman o sistem tüm olanaklarını tüketmiş demektir ve sistem olarak çöker. Bugün söz konusu olan bu değildir. Üretim güçleri kendi özgür gelişmesine bırakılsa çok daha hızlı gelişebilecekken, önünde özel mülkiyet engeli durduğu için onunla sürekli kavga içinde, onu sürekli itekleyerek, mülkiyeti genişleterek, yani zaman kaybederek ilerliyor.

Buraya dek söylediklerimizden çıkan genel sonucu bir başka biçimde şöyle belirtebiliriz: Bilimsel-teknolojik devrimin hızının kesilmesi, engellenmesi istenmiyorsa, giderek hızlanarak sürmesi isteniyorsa, üretim sürecinin, Marks'ın deyimiyle, *kollektif üreticilerin ortak denetimi* altına sokulması gerekiyor.

Bilimsel-teknolojik devrimin ortaya çıkardığı büyük toplumsal değişiklikler yukarıda söylediklerimizden anlaşılacağı gibi, komünizm açısından çok önemli sonuçlar doğuruyor.

Bir yanda komünizm eskisine oranla çok daha kolay kavranabilir, *pratik bir olasılık* oluyor. Eskiden komünistler için hep, "idealist", "ütopyacı", "cennet hayal ediyorlar", "hayalperest", vb. denebilirken, şimdi, "yahu gelişme bu adamların söylediği yöne gidiyor deniyor". Çünkü üretimin gelişmesi, ekonominin gelişmesi komünizmi pratik bir olasılık olarak kavranabilir duruma getiriyor.

Aynı madalyonun bir de öteki yüzü var: Komünizm bir yandan da üretim güçlerinin duraksamadan gelişebilmesi için *pratik bir zorunluluk* durumuna geliyor. Bu zorunluluk eninde sonunda yığınlar, hatta komünizme en çok karşı olanlar tarafından bile kabul edilecektir. Çünkü ekonomik zorunluluklar eninde sonunda kendilerini dayatır, insan bilincine yolunu bulur girer.

3.2. İleri kapitalist ülkeler için tek geçerli strateji

Buraya dek söylediklerimizden, biraz konu dışına çıkmayı da göze alarak, ileri kapitalist ülkeler işçi sınıfı için bir strateji formüle edebilir miyiz?

İleri kapitalist ülkeler işçi sınıfı için tek geçerli strateji bilimsel-teknolojik devrimin üzerine kurulu bir stratejidir. Detant koşullarının da varlığı dikkate alınırsa, Avrupa ve Kuzey Amerika işçi sınıfları için gündemin baş sorunu, *bilimsel-teknolojik devrimin olabildiğince yayılmasını sağlayacak, kapitalist sistemin kendi açmazlarını savaşla önlemesine karşı duracak ve halkları bilimsel teknolojik devrimden sosyalist devrime ulaştıracak bir strateji* çizmektir.

Bu ülkelerdeki komünist partilerinin programlarını bu açıdan değerlendirmek, bu sonuca yarıyorsa doğru, yaramıyorsa yanlış demek gerekiyor. Şunu da unutmayalım ki, önerilen stratejik çerçevenin de mutlaka revizyonist, sosyal-demokrat, ya da devrimci yorumları olacaktır.

Bilimsel-teknolojik devrimin olabildiğince yayılması üzerine kurulu bir stratejinin ne gibi perspektifleri olabilir?

Bir kez, dünyanın geneline ileri kapitalist bir gelişme daha hızla yayılacaktır. Emperyalist ülkelerdeki ileri kapitalist gelişme, dünyanın geneline yayılmak zorundadır. Sınırlar gericileşiyor. Üretim güçleri zorunlu olarak sınırları zorluyor, zorunlu olarak az gelişmiş ülkelere doğru açılmak istiyor.

Ancak bu, bugünden yarına olup bitecek birşey değildir, yavaş işleyen bir süreçtir. Biraz ilerde somut rakamlarıyla da göreceğiz, az gelişmiş ülkelerde gerçekten korkunç bir durum vardır. En basit gereksinimlerin sağlanması için büyük miktarda paralara gereksinim vardır.

İkincisi, bu olamadığı kadarıyla yani bilimsel teknolojik devrimin ileri kapitalist gelişmenin yayılması ve pazarı derinleştirmesi isteği yerine getirilemediği kadarıyla, gelişmiş ülkelerde sınıf savaşının kızışması sonucu doğacaktır. Çünkü bu istek tatmin edilemediği oranda gelişmiş ülkelerde işsizlik, enflasyon artıyor, işçi sınıfının koşulları zorlaşıyor.

Bilimsel-teknolojik devrimin yayılmasının *üçüncü* bir sonucu da şu olacaktır: Hangi yönden giderse gitsin, nasıl yaparsa yapsın, eninde sonunda varacağı yer, mülkiyetin tabanının daha da genişlemesi, komünizmin *tüm dünya için* pratik bir zorunluluk durumuna gelmesi olacaktır.

Ne yanından bakarsanız bakın, bilimsel-teknolojik devrim bundan sonra dünyadaki tüm gelişmelerin anahtarıdır. Herşeyi o eksene oturtmamız gerekiyor. Öyle bir eksen ki, yararlanılabildiği zaman devrimi yapma olanaklarını içinde taşıyor. Yararlanılamadığı zaman bile devrimi daha erken gündeme sokmaktan başka, komünizmi yakınlaştırmaktan başka bir sonuç vermiyor.

Gelişmiş ve Az Gelişmiş Ülkeler Karşılaştırması

	Gelişmiş ülkeler	Az gelişmiş ülkeler
Nüfus	1.1milyar	3.4milyar
Kişi başına GSMH	6.468$	597$
Yaşam süresi	72yıl	56yıl
Okuma yazma oranı	%99	%52
Kişi başına eğitim harcaması	286$	18$
Kişi başına askeri harcama	300$	29$
Kişi başına sağlık harcaması	199$	6.50$

(Kaynak: *Newsweek*, 26 Ekim 1981)

Konferansa katılan 22 ülke karşılaştırması

KUZEY	Kişi başına GSMH 1980 ($)	Yaptığı yardım 1980 ($ Milyon)	GSMH % olarak yaptığı yardım
Batı Almanya	13.422	3.512	0.43
Fransa	12.137	1.041	0.62
İsveç	12.131	928	0.76
ABD	11.536	7.091	0.27
Kanada	10.268	1.035	0.42
Avusturya	10.081	174	0.22
İngiltere	9.280	1.766	0.34
Japonya	8.903	3.300	0.32
GÜNEY			
Suudi Arabistan	14.049	3.033	2.6
	Kişi başına GSMH 1979 ($)		
Venezüela	3.618,5	—	—
Yugoslavya	2.900	—	—
Brezilya	1.758	—	—
Meksika	1.758	—	—
Cezayir	1.650	—	—
Fildişi Sahili	1.170	—	—
Nijerya	750	—	—
Filipinler	727*	—	—
Guyana	510**	—	—
Çin	510	—	—
Tanzanya	253	—	—
Hindistan	184***	—	—
Bangladeş	123*	—	—

*1980 **1978 ***1977 (Kaynak: *Financial Times*, 22 Ekim 1981)

IV. Konferansın tarihsel anlamı

Önce, günümüzün dünyası nasıl bir dünyadır, ileri kapitalist ülkelerle az gelişmiş ülkeler ne durumdadır, onu görelim.

Bu rakamlar, tüm gelişmiş ülkelerle, tüm az gelişmiş ülkeleri kapsıyor. Konferansa katılanlar açısından durum daha beterdir. Aşağıdaki tablo, konferansa katılanlar arasındaki akıl almaz farkı daha iyi gösteriyor.

Böyle bir tablonun sonuçlarını hemen düşünebiliriz.

Güney'de sürekli kriz... Sürekli açlık, yoksulluk, tüketim darlığı, pazar darlığı... siyasal denge yoksunluğu... keskin savaşlar... ve devrimci dalga. Güney, sürekli kaynayan bir kazandır.

Kuzey'e geldiğimiz zaman, doymuş bir pazar var, üretim fazlası var. Bu yüzden işsizlik, enflasyon hızla artıyor.

Örneğin, Avrupa pazarı doyuma ulaştığı ölçüde, Amerika'nın az gelişmiş ülkelere ihracatının oranı hızla yükseliyor. 1980 yılında Amerika'nın ihracatının yüzde 39'u az gelişmiş ülkelere olmuş. Bu tek başına pek birşey anlatmayabilir, ama Amerika'nın Ortak Pazar, Doğu Avrupa, Japonya ve Avusturalya'ya yaptığı toplam ihracattan daha çok olduğunu düşünürsek, önemli bir sonuç olduğu ortaya çıkar.

Kuzeyde de, güneyde de birbirlerinin istedikleri şeyler var ama bunlar kolay kolay üstüste düşmüyor. Bu toplantı, ikisini üstüste düşürme toplantısıdır.

Gelişmiş ülkelerin pazarı üretimi ememiyor. Öte yanda malları satın alamayacak kadar geri, yoksul, açlıktan ölen milyarlar var. Aslında müthiş bakir bir alan, kapitalist pazara yalnız biçimsel olarak bütünlenmiş, derinlemesine bütünleşmemiş bir pazar var.

Çin'in Kankun toplantısına katılımını da bu çerçeve içinde ele almak gerekiyor. Çin başlıbaşına dünya kadar bir pazardır. Bisikletleriyle, çarıklarıyla duruyor orada. Yalnızca Çin'in entegre olması, kapitalizmi uzun süre rahatlatabilir.

Toplantıdaki güç dengeleri ve çelişkiler konusuna da biraz değinelim. Fransa, Kanada, İsveç ve Avusturya, İngiltere'yle Almanya'nın da son anda kazanılmalarıyla, yoksul ülkelere daha fazla yardım yapılmasını savunuyorlar. Ama burada ilginç bir nokta var, aslında yardımı

kendilerinin değil, Amerika'nın yapmasını istiyorlar.

Avrupa ülkeleri ilginç bir paradoks içinde kıvranıyor. Bir yandan yoksullara yardımı arttıralım diyorlar. Bir yandan da yoksul ülkelerin en iyi yapabildikleri malların kendi pazarlarına girmesini engelliyorlar. Fransa'nın öncülüğünde, özellikle gemi yapımı, tekstil ve çelikte, kendi felsefeleriyle tamamen çelişen, eski tarihlerde kalmış gümrük duvarları uygulamaya başlıyorlar.

Amerika Avrupa'nın bu tutumuna karşı çıkıyor. Hem yardım diyorsunuz, hem de bunlara sınırlama getiriyorsunuz. Siz de bizim gibi pazarlarınızı açın diyor. Tabii Avrupa'nın bunu yapmasına pek imkan yok.

Örneğin Avrupalı'lar tekstildeki kısıtlamayı kaldırsalar, Türkiye tekstili Avrupa'da tekstil endüstrisini yıkabilir. Aynı biçimde gemi yapımında, çelikte, özellikle Güney Kore, Tayvan, Singapur ve Malezya ile Avrupa'nın rekabeti çok zordur.

Dikkat edilirse, bu saydığımız ülkelerin hiçbiri Kankun toplantısına çağırılmadı. Onun da nedenini *Newsweek* açıklıyor: İleri gelişmiş ülkeler az gelişmiş ülkelere yardım etmek istiyor, ama gelişmelerinin hiçbir zaman kendilerini tehdit edecek boyutlara varmasını istemiyorlar.

Amerika ise her zaman ve her konuda olduğu gibi, burada da güç konumlarından konuşuyor. Güney'in özel yatırım, serbest girişim ve serbest ticaret yoluyla kalkınabileceğini savunan Reagan "gelişmenin nasıl gerçekleştiğini öğrenmek istiyorsanız, Amerika'nın tarihini okuyun" gibi küstah sözler ediyor.

Bangladeş Maliye Bakanı Muhammed Seyfur Rahman'ın buna ilginç bir yanıtı var, onu da okuyalım: "Reagan yönetimi bizim ülkelerimizde gelişmenin özel kişiler eliyle özel yollardan yapılması görüşündedir. Fakat bu, ülkelerimizin gereksinimlerini ve öncelikleri yansıtmıyor. Ülkelerimizin alt yapısını (içme suyu ve sulama sistemi, enerji kuruluşları, limanlar, tren yolları vb.) kurabilmek için büyük çapta mali yardıma gereksinimimiz var. Böyle bir alt yapı olmadan, özel yatırımın ortamı olmayacaktır".

Aynı dili konuşuyorlar. Hepsi özel mülkiyetçi, hepsi kapitalist. Ancak çıkarları farklı. Buraya dek anlattıklarımızdan Avrupa ile ABD arasında ciddi görüş farkı olduğu ortaya çıkıyor. Bu görüş farkı şöyle özetlenebilir: Avrupa, az gelişmiş ülkelere yardımı arttırma, Amerika ise, "yardım değil, ticaret" görüşündedir.

Az gelişmiş ülkeler de bir bütün değil. Onlar arasında da çok sayıda farklılık var. Ancak en önemli ayrım, petrol üreten ülkelerle, geri kalan az gelişmiş ülkeler arasında. Amerika, üstüne gelmekte olan yükü bir yandan Avrupa'ya yıkmak istiyor, bir yandan da OPEC ülkelerinin üstüne atıyor. Bu denli zenginler, üstelik o bölgenin ülkesidirler, onlar da yardıma katılsın diyor. Fakat OPEC ülkeleri bunun karşısında şöyle bir mantık yürütüyor: Evet, bugün bizim paramız var. Ama biz paramızı ekonomik gelişmemizle değil, topraklarımızdan çıkan tek madde olan petrolü satarak elde ediyoruz. Petrol bittiğinde, bizim ülkelerimizin tekrar dünyanın en geri ülkeleri olmaması için, bu parayı mutlaka kendi alt yapı ve endüstri kuruluşlarımızı kurmak için kullanmak zorundayız. Yani Amerika'nın yüklemeye çalıştığı rolü üstlenmek istemiyorlar. Dolayısıyla kurulması istenen enerji kredi fonuna karşı duruyorlar.

Kapitalizmin dönem dönem içine girdiği darboğazlardan devrimci bir çıkışla, bilinçli bir biçimde yararlanılmazsa, bunun nesnel anlamı, sistemi kendi gelişmesine bırakmak demektir. Kendi gelişmesine bırakılırsa dünya kapitalizmi, yaşamını sürdürme yönünde kullanabileceği geniş bir rezerve sahiptir.

Tüm bu söylediklerimizden sonra biraz durup düşünelim. Konferans'ta, bunca farklı çıkarın, farklı görüşün altında bir kızıl şerit yatıyor. Gelişmiş ülkelerde 1 milyar, az gelişmiş ülkelerde 4 milyar insan yaşıyor. Az gelişmişler biraz kalkınsa, kapitalist gelişmesi hızlansa, pazarı derinleşse, gelişmiş ülkelerde bugün olanın birkaç katı fabrika tam kapasiteyle çalışabilir. Bu, kapitalizm için büyük bir rezervdir. Ancak, bu rezerv kullanılamazsa, kapitalizmin varlığı tehlikeye girmiştir. Boşuna, "yaşayabilme programı" dememişler.

Bu olanaktan yararlanılamazsa sonun geldiğini emperyalist burjuvazinin uzak görüşlü temsilcileri çok iyi anlıyorlar.

Örneğin, Ortak Pazar'ın başkanı Gaston Thorn şöyle diyor: "Başkan Reagan'ın 'yardım değil, ticaret' felsefesi uygulanırsa üçüncü dünyanın çoğunluğu dümdüz olur ve Avrupa da Afrika ve Güney Asya'nın yanı sıra kenar çizgilere itilir. Reagan'ın ekonomik mantığı en güçlünün mantığıdır. Bu felsefe zayıf için öldürücüdür, üçüncü dünya için öldürücüdür, Ortak Pazar için son derece zararlıdır. Bu felsefenin sonucunda ancak kıtasal ölçekli ülkeler kazançlı çıkabilir (...) Biz bunu kabul edemeyiz. Avrupa geri kalmış ülkelere çok yakındır, onlarla çok bağlıdır, onlara çok bağımlıdır (...) (Bu felsefeyi izlersek), şunu anlamak için çok düşünmek gerekmiyor, biz bu krizin sonunu görmeden yoksul ülkeler ölüp gidecektir. *Onların ölümü de bizim ölümümüz anlamına gelecektir.* Kim bugün ve bu çağda, dünyanın bir parçasının öbür parçadaki açlığı, yoksulluğu ve ölümü görmeyi reddederek zenginlik içinde yüzebileceğine inanabilir?"

Toplantıda ve sonrasında çeşitli liderlerin söyledikleri, kapitalizmin sahip olduğu rezervi de çok güzel anlatıyor.

İngiliz Dışişleri Bakanı Lord Carrington, yoksul ülkelere neden yardım edilmesi gerektiğini üç madde ile sayıyor. Birincisi, (Brandt Raporu'ndaki bir görüş) bu ülkelere yardım gereklidir çünkü dünya *tek bir dünyadır.* İkincisi, "moral açıdan gerekli"dir. Üçüncüsü en az birincisi kadar ilginç, *"kendimize yardım için"*, diyor. Çok gerçekçi konuşuyor. Bu yardımın kendilerindeki işsizliği, enflasyonu kaldırmak için gerekli olduğunu söylüyor.

Mitterand da, "üçüncü dünyaya yardım endüstriyel ülkelere de yarar, çünkü onların malları için talep yaratır" diyor. Evet, açık konuşuyorlar.

Bu noktada Türkiye'deki bütün sol guruplarda çok yaygın olan bir kaba anlayıştan sıyrılmak gerekiyor. Evet, özellikle ileri kapitalist ülkeler ve geneliyle dünya sosyalizm istiyor. Evet, çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Ama bu, kapitalizmin, emperyalizmin sonu *bugün* gelmiş demek değildir.

Her sistem dönem dönem darboğazlar içine girer. Kapitalizmin dönem dönem içine girdiği bu darboğazlardan devrimci bir çıkışla bilinçli bir biçimde yararlanılmazsa, bunun nesnel anlamı, şöyle ya da böyle, sistemi kendi gelişmesine bırakmak demektir. Kendi gelişmesine bırakılan hiçbir sistem de, tüm gelişme olanaklarını yitirmeden yıkılmaz.

Kankun Konferansı'nın anlamı buradadır. Brandt Raporu'nun adı söylüyor, "Yaşayabilme Programı" diyor. Bu toplantı dünya kapitalizminin yaşabilmesi için yapılmış bir toplantıdır. Ama aynı zamanda tüm olanakların tükenmediğinin kanıtıdır. Yaşayabilmek için bir toplantı yapılabilmesi, *kapitalizmin yaşayabilmesi için önemli bir rezerve sahip olduğunu da gösteriyor.* Kendi haline bırakılırsa dünya kapitalizmi, gelişme yönünde, yaşamını sürdürme yönünde kullanabileceği geniş bir rezerve sahiptir.

Her türlü basitlikten, her türlü vulgar, kaba, takur tukur anlayışlardan uzaklaşmamız gerekiyor. Türkiyeli devrimcilerin en çok çektiği hastalıklardan biri budur: Yıkıldı, yıkılıyor...

Bu, tarihsel bir eğilimi, tarihsel bir doğruyu olmuş bitmiş sayma yanlışıdır. Bu, emekçi insanı sosyalizmden soğutmaktan başka sonuç vermeyen takur tukur devrimciliğin bir de bu alanda yansımasından başka birşey değildir.

V.
Olanaklardan yararlanmak zorundayız

Çeşitli parçalarda sık sık çıkacak olan olanaklardan devrimci bir yolda yararlanılmazsa, gidilecek olan yol, mutlaka bu rezervden yararlanma yolu olacaktır. Reagan gider, Meagan gelir, eninde sonunda, şöyle ya da böyle, gideceği yer orasıdır. Çünkü ekonomik zorunluklar eninde sonunda kafalara kendisini dayatır.

Tabii bu da kapitalizmi sonsuza dek kurtarmayacaktır. Yeni bir gelişme dönemi başlayacak, kapitalizmin ömrü uzamış olacak, ama temel çelişkisi çözülmeyecek. Yalnızca geçici bir süre için söndürülmüş olacak. Bir üst aşamada, yeni bir dengede tekrar ortaya çıkacak. Tarihin bilinçli gelişmesi, insanların sömürü altında yaşaması açısından zaman kaybedilmiş olacaksa da, sonunda yine devrim ve komünizm utkuya ulaşacaktır.

Dünya emperyalist sisteminin sonu bugün gelmemiştir ama çeşitli parçalarda doğacak olanaklardan, sistemin zaman zaman girdiği darboğazlardan yararlanarak parçalar koparılabilir. Bunun iki önemli sonucu olur.

Birincisi, dünya emperyalist sisteminin kendi ömrünü tamamlama süresi kısalır. Sömürüden, zorbalıktan uzak bir gelişme daha yakınlaşır.

İkincisi en az bunun kadar önemli bir sonuçtur. Dünya sosyalist sistemini ve tüm insanlığı tehlikeli bir olasılıktan giderek uzaklaştırır. Bu olasılık da ikilidir. Bir tanesi dünya savaşıdır. Ötekisi, dünya sosyalist sisteminin likidasyonu, içerden çözülmesidir. Bu iki olasılık birbiriyle yakından bağlıdır.

Önce ikinci tehlikeden başlayalım. Dünya sosyalist sisteminin başka ülkelerde devrimlerle beslenmeden, kendi başına, bu varolan ülkelerle kapitalizmi geçmesi koca bir tarih gerektirir. İki tane beş yıllık planın, ya da üç tanesinin işi değildir. Sosyalizmin güçsüzlüğünden değil, sosyalist ülkelerin kendi geri kalmışlık tarihleri yüzünden. Kendi ülke halklarına ileri kapitalist ülkelerin olanaklarını sağlayamadıkları için ve sağlayamadıkları sürece sosyalizm ciddi bir likidasyon tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Yukarıda sözünü ettiğimiz, Çin'in entegrasyonu, bu noktaya da bağlanıyor. Çin'in kapitalizmle tam olarak entegre olması, savaşa gerek kalmadan sosyalist sistemin likidasyonu demek olabilir. Böyle bir durum oluştuğunda dünyadaki tüm güçler dengesi altüst olur. Lenin, Sovyetler'le Çin'in birleşmesi çağı değiştirir, diyordu. Tersi de doğrudur. Çağı değiştirmez belki ama gelişmeyi birkaç yüzyıl geri atabilir.

Dünya savaşı tehlikesine gelince, dünya devrimi süreci yeni devrimlerle beslenmezse, dünya savaşı hiç kimsenin küçümseyemeyeceği gerçek bir tehlikedir.

Parçalar koparılması bu tehlikeyi nasıl önleyecektir? Uzun bir süredir dünya savaşının çıkmamasının nedeni zaten işçi devletlerinin varlığında yatıyor. Dünya sosyalist sisteminin varlığı, burjuvaziyi kendi iç çelişkilerini başka yollardan çözmeye itiyor.

Somut örneğini geçenlerde BBC televizyonunun bir Japon işadamıyla yaptığı röportajda dinledik. Japon işadamı, Japon mallarına uygulanan gümrük duvarlarına ilişkin olarak, "Siz gayet iyi biliyorsunuz, dünya savaşları bu gümrük duvarları, yani isteyenin malını istediği yere satabilme ilkesine karşı durma yüzünden çıktı. Bu yol çok tehlikelidir, savaşa giden yoldur" diyordu. Ama ikisinin de karşısında Sovyetler Birliği durduğu için, bu çelişkiyi ikinci plana atmak zorunda kalıyorlar. Bunu da Japon işadamı açıkça söylüyordu.

Ne var ki, sosyalist sistemin savaşa karşı bugün oluşturabildiği denge, çok hassas ve emperyalist gücün gerisinden gelen bir dengedir. Savaşı önleyebilmenin en kalıcı garantisi, dünya güçler dengesinin sosyalizm lehine çevirmenin gerçek yolu, dünya sosyalist sisteminin yeni devrimlerle beslenmesidir.

Dünya emperyalist sisteminden parçalar koparmak hem zorunludur, hem bunun olasılığı vardır. Burjuvazi, doğası gereği egoisttir, bencildir. Bunlar öznel, psikolojik tanımlamalar değil, üretim araçlarının özel mülkiyetinden gelen nesnel gerçeklerdir. Burjuvazi uzun erimli çıkarı için günlük çıkarını kolay kolay feda etmekten yana değildir. Bu fedakarlık gereğini görüyor. Fakat hepsi de yükü ötekilerin üstüne atmaya çalışıyor. Hiçbir kahraman çıkıp, bunu ben yapayım demiyor.

Ayrıca gelişmiş ülkelerde de derin sorunlar vardır. Yapılması gerekeni görmekle, hatta samimi olarak istemekle de sorunlar kolay kolay çözülmüyor. Gereken miktarı karşılamaları çok güçtür. Toplantının sonuçları da bunu kanıtlıyor. "Yılanlar yuvası" adı çok uygun düştü. Birbirlerini soktular geldiler.

Ama diyelim anlaştılar, Reagan'ı da dize getirdiler, yoksul ülkelerin istediği alt yapıları kurmaya başladılar. Buna bugün başlansa sonuçları yıllar sonra çıkar. Bir liman 5-6 yılda yapılıyor. Sonra onu ekonomiye entegre edeceksin, sorun limanı inşa etmekle bitmiyor. Limanın yolu, demir yolu döşenecek. Bunlar da zaman alacak. Bu temelde "özel mülkiyete dayalı" işletmeler kurulacak, bunlardan yararlanacak endüstri ve ticaret devreye girecek, işçi çalıştıracak, ücret verecek, ithal kapasitesini artıracak, en sonunda Avrupa fabrikalarından mallar satın alınmaya başlanacak. Bu, uzun bir zaman işidir. Oysa yoksul ülkelerin sorunları acildir, bugün çözüm bekliyor. Demek ki hepsi anlaşıp istenen miktarları vermeye başlasalar, geri kalmış ülkeler barut fıçısı olmaktan yine kolay kolay kurtulmayacaktır.

İkincisi: Yine az gelişmiş ülkelerin istediği yardımın ilk ağızda verildiğini varsayalım. Yardımı alan ülkede bunun sonuçları belki yirmi yıl sonra çıkacak, ama veren ülkede sorun anında çıkıyor. Burjuvazi bu yardımı kendi işçi sınıfından kesecektir. Yardım için verilen her para, ileri kapitalist ülkelerdeki sınıf kavgasını azdıracaktır. Çok acil, hemen ortaya çıkacak bir sonucu bu olacaktır. (Bu arada önemli bir nokta, ileri ülkeler işçi sınıfı kuşkusuz bu yardıma karşı çıkma eğilimi gösterecektir. Komünist partileri buna karşı ciddi ideolojik savaşım vermek zorundadır).

Böylece yardım verilmesi hem zaten barut fıçısı olan azgelişmiş ülkelerde sorunları hemen çözmeyecektir, hem de yardımı veren gelişmiş ülkelerde anında sorun çıkaracaktır. Yardım perspektifi içinde parçalar koparabilme olasılığı bu şekilde vardır.

Dünya emperyalist sisteminden devrimler yoluyla parçalar koparılamazsa, emperyalizmin isteyerek ya da istemeyerek gideceği yol, dünya pazarını alabildiğine derinleştirmek, komünizmi alabildiğine yakınlaştırmak olacaktır. Son 25-30 yıla baktığımız zaman, Kankun toplantısının yapılabilmesi bile nasıl istemeye istemeye bu ülkelerin bu yöne itildiğini gösteriyor. Hem kendi olanaklarının daralması, hem de az gelişmiş ülkelerin sosyalizme doğru yönelmeleri nedeniyle, 25-30 yıldır güneyin isteklerine karşı durduktan sonra bugün pekçok emperyalist ülke bu toplantıya katılarak azgelişmiş ülkelerin isteklerinin haklı olduğunu söylüyor. Bu da herhalde emperyalistlerin "iyi insanlar" olmaya başladıklarını göstermiyor. Yalnızca bir ekonomik zorunluluğun kafalara çakılmakta olduğunu anlatıyor. Dünya gelişme istiyor, komünizm giderek daha çok pencereden bakıyor.

Tarihin gideceği yön budur. Devrimci güçlerin görevi, bu sarhoş gidişi, bilinçli bir gidişe çevirmektir.

TKP MK Organı Atılım *gazetesinin Ekim sayısından*

Sahte ikilem

İşçinin Sesi'nin 167-170. sayılarında Yürükoğlu Sovyetler Birliği karşısındaki tutumunu bugüne dek olduğundan daha açık ortaya koydu. Yürükoğlu'nun sosyalist ülkelerin geri olduğu şeklindeki savları hayli bir inceleme konusudur. Biz burada onun buradan yola çıkıp reel sosyalizmin barış savaşımı üzerine verdiği kimi yanlış yargılar üzerinde duracağız.

Yürükoğlu sosyalist ülkelerin kapitalist ülkelerden her alanda geri olduklarını savunuyor. Bu nedenle bu geriliği kapatmak amacıyla salt zaman kazanmak için barış politikası izlediklerini ileri sürüyor. Şu soru akla geliyor: Öyleyse örneğin Sovyetler Birliği ABD'yi her alanda geçtiğinde dünya barışına gerek kalmayacak mı? Yürükoğlu'nun bu savı, aynı zamanda işçi sınıfının devletlerinin, insanlığın geleceği karşısında duydukları derin sorumluluğu atlayarak, geniş barış güçlerini yanıltıcı, onları anti-Sovyetik propaganda karşısında kararsızlığa itici bir nitelik de taşıyor.

Yürükoğlu'nun mantığında, tüm insanlığın çıkarları sosyalist ülkelerin çıkarlarıyla uyum içinde değildir. Bu nedenle o buradan barış sorunu sosyalist ülkelerin çıkarlarına uyar ama tüm dünya halklarının sorunu değildir, sonucuna varıyor. Ama burada da kalmıyor. Barış savaşımının sosyalist ülkeler açısından da boş bir çaba olduğunu ileri sürüyor. Emperyalizm var oldukça savaş tehlikesinin de var olacağı yolundaki Marksist-Leninist doğruyu, savaş tehlikesine karşı işçi sınıfının savaşması görevinin karşısına koyuyor. Günümüzde varolan güçler oranında emperyalizme barışı dayatmak olanağı yok mudur? Elbette vardır. Ve bunun için savaşım en başta komünistlerin görevidir.

Yürükoğlu barış savaşımına açıkça karşı çıkar görünmüyor. Bu sorunlardaki ters görüşlerini sözde devrimci laflar arkasında gizliyor. Örneğin, SBKP'nin barış programına komünist bir program değildir, diye saldırıyor. Bunun gerekçesi ilginç. Sözümona SBKP savaşın emperyalizmle, barışın devrim ve sosyalizmle bağını gösteremiyormuş.

Lenin, dönek Kautski'yi eleştirirken, "karşıtına apaçık ahmakça bir tutum yükleyip sonra da bu tutumun yanlışlığını göstermek pek akıllı insanların yöntemi değildir" der. Ama Yürükoğlu, gerçekten barışın devrim ve sosyalizmle bağını savunuyorsa, ya halkların en önemli görevi barışı korumak değil, sermayeyi yenmek, devrimdir yolundaki savı neyin nesidir? Onun görüşlerinin temelinde işçi sınıfının devrimci savaşımının derin insancıl özüne inançsızlık yatıyor. Bu yüzden devrim savaşımıyla dünya barışı için savaşımı ısrarla karşı karşıya koyuyor. Barışı korumak, bugünü korumaktır yanlış yargısını ileri sürüyor.

Oysa uluslararası yumuşamada... dönem toplumsal ilerleme için daha elverişli koşulların oluştuğu, dünya devrimci sürecinin hızla geliştiği bir dönem olmadı mı? Sonra bugün barış savaşımının alışılagelenin çok üstünde geniş yığınları hareketlendirdiğine, ilerici güçlerin savaşkanlığını arttırdığına, eylem birliğini güçlendirdiğine, aynı zamanda anti-komünist, anti-Sovyet önyargıları gerilettiğine tanık olmuyor muyuz?

Yürükoğlu bir zamanlar Sovyetler Birliği'nin dünya devrimci sürecindeki önder rolünü savunur görünürdü. Bugün ise dünya devrimci sürecinde Sovyetler Birliği'nin görevini yalnızca kapitalist ülkelerdeki devrim hareketine yardımcı olmakla sınırladığını görüyoruz. Yürükoğlu dünya çapında kapitalizmden sosyalizme geçiş çağını salt tek tek ülkelerin emperyalist sistemden kopup sosyalist sisteme katılmasına indirgiyor. O neden ile sonucu karıştırıyor. İki sistem arasındaki politik, ideolojik, ekonomik çok yönlü savaşımın belirleyiciliğini, bunun işçi hareketi ve ulusal kurtuluş hareketinin koşullarını da belirlediğini gözardı ediyor. Sonra sosyalist sistemin çağın genel gidişini belirleyecek güce eriştiğini yadsıyor. İşte bu yüzden o iki sistem arasındaki savaşımın ..... devrimci insanları bu sorunda yansızlığa zorlaması kime yardımcı olur.

(*TKP'nin Sesi* Radyo'sunun 12.10.1981 günlü yayınından alınmıştır.)

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşunun 58. yıldönümü. Nedir, hangi ilkedir Cumhuriyetin temeli? Bu soruya her yurtsever insan ulusal bağımsızlıktır diye yanıt veriyor...

Ne demektir ulusal bağımsızlık? Ulusal bağımsızlık politik, askersel, tüm alanlarda bağımsızlık demektir...

Binlerce yurtsever insan zindanlara atılmıştır. Cuntacı generaller yurt toprakları üzerindeki Amerikan üslerini... örtbas etmeye yelteniyorlar. Çünkü bu üslerin varlığı, bağımsızlıkla asla bağdaşmıyor....

Cuntacı generaller NATO içinde kalacağız diyorlar. NATO askersel bir pakt olarak ulusal çıkarlar doğrultusunda hareket edilmesini engelleyici bir rol oynuyor... Sovyet tehdidi, Sovyet tehlikesi yalanlarının kaynağı NATO' dur. Bu yalanlarla ülkemize askeri harcamalar dayatılmıştır. Bu yalanlarla Türkiye ordusu NATO'nun baş patronlarının komutasına sunulmuştur.

Dost ve müttefik diye halkımıza sunulan, gerçekte ise tüm yurdumuza açıkça işgal kuvvetleri, mandacı olarak, bugün ise yeni sömürgeci yöntemlerle gelenlerin yardımıyla ülkemizin ulusal güvenliği nasıl korunur? Bunun bağımsızlıkla bağdaşır hiçbir yönü var mıdır? Dün ulusal kurtuluş savaşıyla bize her yardımı sağlayan Sovyetler Birliği'ni bugün saldırgan gibi gösteren NATO başlarının dümen suyunda bataklıktan başka nereye varılabilir?

Ekonomik alanda IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası emperyalist para kuruluşlarının dayatmalarına boyun eğiliyor. Bunlar verdikleri ve verecekleri krediler için açıkça kendi çıkarları doğrultusunda politik koşullar öne sürüyorlar. Halkın buna tepkisi büyüktür.

Cuntacı generaller dilenci durumundan kurtulacağız gibi sözler ediyorlar. Türkiye'yi dilenci durumuna düşürenlerin eliyle dilencilikten kurtulunur mu?... Başta ABD olmak üzere tüm Batılı emperyalistler yalnızca ve yalnızca kendi emperyalist emelleri doğrultusunda hareket ediyorlar. Ne diyor Reagan, biz yalnız bizim politikamızı güdenlere yardım veririz diyor. Cuntacı generaller de ABD' nin nötron bombası üretme, Batı Avrupa'ya yeni nükleer silahlar yerleştirme girişimlerine, Orta Doğu'da askeri müdahale hazırlıklarına karşı kesin bir tutum almıyor. NATO başlarına karşı çıkmayı göze almadıkları için ülkemize hiçbir koşul öne sürmeden karşılıklı iyi ilişkiler isteyen Sovyetler Birliği'nin bölgemize ilişkin barışçıl önerilerine olumlu yanıt vermekten kaçınıyorlar.

Cuntacı generallerin ulusal bağımsızlığın simgesi olan bayrağa ve İstiklal Marşına karşı gösterdikleri düzmece duyarlık, bunların izlediği emperyalizm yanlısı politikayı maskelemeye yetmiyor. Soruyoruz? Cuntacı generallerin bu politikasının, Cumhuriyetin temeli olan ulusal bağımsızlık ilkesiyle bağdaşır bir yanı var mıdır? Cumhuriyetten geriye ne kalmıştır?

(Not: Bu yorumun arkasından radyo "Yaşa Mustafa Kemal Paşa Yaşa" marşını çaldı.)

Bir Troçkistl şm nin kısa öyküsü

Troçkizm ve Troçkileştirme arayışlarına Leninci utku yolundaki devrimci proletaryanın vereceği prim yoktur.

Kirve Kalender, Paris

Gelişimi içinde yediği bir alay darbeden ders çıkarmayan küçük burjuva hareketler arasında 12 Eylül 1980 sonrası yine yeni(!) "teori" arayışları hızlandı.

"...Teorik açıdan baktığımızda, küçük burjuva hareketlerde sürekli bir arayış görürüz. Küçük burjuvazi ayrı bir sınıftır ama ara sınıftır. Bağımsız bir teorisi yoktur. Bu nedenle tutarsız, karışık ve kaypak küçük burjuva özü değişmeyen çeşitli 'teoriler' peşinde koşar.

"Türkiye'de bu arayış gözlenmiştir ve bugün de gözlenmektedir. Maoculuk çıktığında önemli bir teorik etki yaptı. Bir odak oldu. Birçok harekete bulaştı. Pratikte iflas etmeye başlayınca ise Maoculuğun da etkilerini taşıyan yeni karışımlar çıktı. Ve bu süreç hep bölünmelerle, binlerce gurubun türemesiyle yansıdı.

"Geçtiğimiz dönemde, bir çok 'teori' zincirleme iflas etti. Şimdi küçük burjuva hareketlerde yeni bir arayış gözleniyor. Ve bu arayış Troçkizm yönünde gidiyor. Kıvılcımlıcılar Troçkist kesildiler. Dev-Yol, Kurtuluş gibi hareketlerde Troçkist bölünmeler çıkıyor. Troçkistler ise zaten dört ana ve çeşitli yan kesimlerden oluşuyor. Yani küçük burjuva hareket Türkiye'de yeni bir kargaşaya doğru ilerliyor.

"İşçi sınıfımız geçtiğimiz dönemden devrimci yeteneğini net bir biçimde kanıtlayarak çıktı. Küçük burjuva hareketlerde Troçkizme doğru yöneliş, bu gerçeğin tersinden bir yansımasıdır. Artık işçi sınıfının adını daha çok kullanan küçük burjuva teoriler aranıyor" (*İşçinin Sesi*, sayı: 164, s.10).

Bu arayış(!) *Sürekli Devrim* dergisiyle başladı. Yayın hayatına *Ne Yapmalı* dergisiyle devam eden Troçkistler o zamanlar önlerine şu hedefi koydular:

"Henüz kitlesel yayılımı olmayan bir yayın organının, yaklaşımları ne kadar doğru olursa olsun siyasal pratikte oldukça sınırlı bir etkinliği olabileceğinden, *işlevi esas olarak tarihsel deneyimin ve yaşanan gerçekliğin açıklayıcısı ve yorumcusu olmak ve kısmen de olsa yön göstericiliktir" (Ne Yapmalı*, No. 1, s.3) (abç).

Bu hedefi koyarak, yaşanan devrimci durumun olgunlaşmasına paralel olarak şaşkına dönmüş, tıkanmış küçük-burjuva örgütlenmelere yüklendiler. Bu süreci Troçkizmin Türkiye'deki duyulmamış fraksiyonlarından biri olan *Sosyalist Mücadele Defterleri* şöyle açıklar:

"Türkiye'de sınıf mücadelesinin 60'lardan bu yana gelişmesi siyasal yapıyı felçleştirdi. Geniş yığınların farklı düzeylerde radikalleşmesi, geleneksel siyasal kurumların sınırlarını zorlayarak bu durumların değişmekte olan toplumsal yapıyla uyum sağlayamaz hale gelmesine yol açtı. Burjuvazinin tüm siyasal kurumları bir çalkantıda... Ama sadece bu kurumlar mı çalkantıda olan? Bir anlamda toplumun üst yapısının bir parçasını oluşturan sosyalist hareket de derin bir çalkantı içinde.

"Uzun yıllar Türkiye'deki sosyalistler Kemalizmin gölgesi altında gelişmiş, sosyalist hareket Kemalizmle Stalinizm kırması bir ideolojinin damgasını taşımıştır. Sosyalist akımlar esas olarak 12 Mart' tan itibaren teorik-politik bir bunalım içine girmiş bulunuyor.

"Bir yandan Kemalizm, 'devrimci ordu' gibi mitler kırılırken (bugün Kemalizm ve ordu sorunlarına 12 Mart öncesindeki gibi yaklaşan sosyalist akım hemen hemen yoktur), diğer yandan Marksizmin (sosyalizm anlayışı, UKKTH, enternasyonalizm gibi) temel kavramları, bölük pörçük biçimde, yeni yeni keşfedilmeye başlanıyor; kısmî çıkışlarla Stalinizmin perdeleri aralanıyor (*Birikim, V.P.*, *Rızgari*). Yine aynı dönemde Troçkistler Türkiye'de seslerini duyurmaya başladı; uzun yıllar bir ihanet çizgisi ya da bir tabu olarak görülen Troçkizm bu konumunu kırıyor; yakın dönemde yayınlanan *'Sürekli Devrim'*, *'Ne Yapmalı'*, *'İşçi Cephesi'* adlı dergiler hem bu sürecin bir ifadesi hem de Troçkizmin tartışılmasını hızlandırıcı bir işlev taşıyor.

"Bugün ellerindeki teorilerinin kısırlığı ve toplumsal gerçekliği açıklamayan, sınıf mücadelesinin dayattığı somut sorunlara cevap getiremeyen karakteri nedeniyle sosyalist akımlar içindeki birçok unsur bir arayış içine girebiliyor." (*Sosyalist Mücadele Defterleri — Türkiye Nereye Gidiyor*, s.5-6).

Bu durumda Troçkistler açısından uygulanması "gereken", bilinen, entrist, yarıklara sızma yöntemidir. Öyle de oldu.

M. Basmanof'un *Çağdaş Troçkizm* adlı yapıtında üzerinde bir hayli durduğu bu yöntemle, Troçkistler kısa sürede Kıvılcımlıcılara ulaştılar. Hatta bir hayli "tatsızlığına" rağmen ilk meyvalarını da aldılar.

Bu konuya geçmeden önce kısaca Troçki ve Troçkizm üzerinde duralım.

Kısaca Troçki ve Troçkizm üzerine

Veli Dursun yoldaşımızın dediği gibi, "Troçki, hiçbir zaman Leninist olmamış. Ama büyük bir lider, büyük bilgi biriktirmiş" biri!... (*TKP Leninciler Konferansı — Tutanaklar* s.268) Doğruda durmayı beceremeyen, rüzgarların önünde savrulan güçlü aydın niteliği onun büyük bilgi biriktirmiş bir lider olmasını sağlayabilmiş ama "Troçki hiç bir zaman Leninist olmamış".

Troçki'nin, 1901-1903'de ateşli bir *Iskracı*'lıktan başlıyan ve beş hat değiştirerek Ağustos 1912'de tasfiyeciler bloğuna girmesiyle süren savrulmalarını Lenin şöyle değerlendirir:

"Bu tür kişiler (...) Rusya'da yığınsal işçi sınıfı hareketinin henüz uykuda olduğu günlerden ve her gurubun kendine bir (...) güç süsü vermek için alanı boş bulduğu ve ötekilerle birleşme pazarlığı yaptığı zamanlardan geriye kalan bir enkazdır" (Lenin, *Tasfiyecilik Üzerine*, s.369).

Bu enkazın ideolojik çizgisine gelince, bu da Lenin'in, "Troçki... 1905 yılında menşeviklere döndü ve keskin devrimci laf ebeliği yaparak tafra satmaya koyuldu..." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, c.16, s.391) dediği süreçlerin ürünü olarak kotarılmıştır.

"Troçki'nin özgün teorisi, Bolşeviklerden onların kararlı bir proleter devrimci mücadele ve siyasal iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesi için yaptıkları çağrıyı ödünç alırken, Menşeviklerden de köylülüğün rolünün reddedilmesini ödünç almıştır" (Lenin, c.21, s.419).

Yine Lenin, Troçki için şunları söylüyor:

"Troçki'nin parlak ve boş cümleleri sevdiğini biliriz" (Lenin, *Birlik Üzerine*, s.23).

"Troçki'nin bugüne kadar Marksizmle ilgili herhangi bir meselede kesin ve sağlam bir görüşü olmamıştır. O, her

zaman, şu ya da bu görüş ayrılığının yarattığı 'yarıklara sızma' yolunu bulur, ve ikide bir taraf değiştirir" (Lenin, *Ulusların Kaderini Tayin Hakkı,* s.121).

Troçki'nin geçmişinden uzayan bu çizgi, Sovyet devrimi sonrası, onu, "siyasetle ekonomi arasındaki ilişkinin teorik bakımdan yanlış ve eklektik bir şekilde tanımlanmasında ifadesini bulan, Marksizmin göz ardı edilmesi" (Lenin, *Sendikalar, Bugünkü Durum ve Troçki'nin Hataları,* s.54) noktasına götürmüştür.

Aynı nedenle, daha sonra Troçki Nazi işgali ve saldırısına karşı mücadele, SSCB'de, "Stalin'i devirme mücadelesinden ayrı düşünülemez" diyecek kadar ileri gitmiştir.

Kıvılcımlıcı(!) Troçkist yol

Troçkizmin entrist yöntemleriyle önce "araştırdığı"(!), sonra da Troçkistleştirdiği ve *Ne Yapmalı* çizgisindeki Troçkistlere göre biraz "tatsız" olan meyvası bugünün *Yol'* cularıdır.

*Yol'*culara göre: "IV. Enternasyonal'in saflarında saflaşmadan, Türkiye işçi sınıfının, savaşkan partisini gerçekten enternasyonalist bir ruhla kurmak mümkün değildir" (*Yol,* No.7, s.15). Bu yolda "... Dr.Hikmet'te eksik ve yanlış olanlar, Troçki'de doğru bir şekilde vardır" (agy, s.19).

Kıvılcımlıcı(!) Troçkist *Yol* çıkmazdadır.

Birinci olarak, Troçkistleşme çabalarının içinde Kıvılcımlı'yı da Troçkistleştirmeye çabalıyorlar. Onu kendilerine şahit göstermek istiyorlar. Kendilerine "miras" edindikleri Kıvılcımlıcılık zorunluluğuyla şöyle diyorlar:

"Biz Marksizmi (ve Kıvılcımlı'yı) gözden yitirilmemesi gereken bir kara parçası olarak değil, kuş uçmaz açık denizlerde, fırtınalarda bile yolumuzu bulmayı sağlayan bir pusula olarak değerlendirdik. Bu pusulayı kullanmayı öğrenmeye çalıştık. Şimdi açık denizlere açılabiliriz"; "Troçki'den ve Troçkistlerden öğreneceğimiz çok şey var"; "bir Troçki (...) Lenin'e, Leninizme 'Leninist' Stalin'den (...) milyon kat daha yakındır" (*Sosyalist,* No.86).

Ve ekliyorlar:

"Bir kere Troçki ve Troçkistler, Lenin'in ölümünden sonra, Marksizmin devrimci özünü yaşatmaya ve kavramaya çalışmışlar. Bu açık". "Sonra bunlar, gerçekten devrimcilik ve enternasyonalizm bayrağını yüksekte tutabilmiş tek eğilim dense yeridir"... (agy).

"Asıl" Troçkistler ise, Kıvılcımlıcı Troçkistlere, "tarihi hesaplaşmanın kaçınılmazlığı"nı ve "tarihi yeniden irdelemenin zorunluluğu"nu hatırlatarak, "sorun Vatan Partisi programı ve H. Kıvılcımlı'nın siyasi görüşlerinin temel alınarak ondaki eksikliğin giderilmesi olarak konduğu takdirde, gerçekten eleştirici bir çaba içinde olduğu söylenemez" (*Ne Yapmalı,* No.4, s.15) diyerek karşı çıkıyorlar... Bu, *Yol'*un Troçkistleşme serüvenindeki birinci çıkmazı.

İkinciye gelince, bu da birinciden pek bağımsız değildir. Dr. H. Kıvılcımlı'nın bunca yazdığı, çizdiği doğru ya da yanlış olabilir, ama "düşünce ve davranış" çizgisi açıkça anti-Troçkisttir. Buna rağmen, Kıvılcımlı'nın hem de kendi metoduyla (nasıl bir metodsa!) Troçkistleştirilmesi! ... İkinci çıkmaz budur. H. Kıvılcımlı'ya göre:

"Troçkizm, aslında bir ideoloji-teori-bilgi-felsefe olmaktan çok, hergün bir dediğini ötekiyle zedeleyen (...), sözde dünyanın en değişmez prensiplerini savunur görünmeye bayılan tipik bir küçük burjuva aydın salıncağı idi" (H. Kıvılcımlı, *Kim Suçlamış,* s.60, Yol Yayınları).

Sonuç

Troçkistleşme ve Troçkistleştirme(!) adına "arayışların" yoğunlaştığı bu ortamda, devrimci proletarya küçük burjuva araştırmacılara ve onların "..araştırıyoruz" çığlıklarına karşı, "siz araştıran değil, araştırılansınız" *(Lenin)* diye yanıt verecektir. Devrimci proletaryanın, "araştırılan araştırmacılar"ın kudurganca bir hayranlık duydukları küçük burjuva moda akımlara vereceği prim yoktur.

"Demokrasi" masalları halkımızı kandıramaz

Zamın zulmün kol gezdiği, işkencelerin, katliamların yapıldığı, insanların idam edildiği, binlerce insanın tutuklandığı bir ülkede özgürlükten, demokrasiden söz edilemez.

Faşizmin "demokrasi" adına ileri sürdüğü Kurucu Meclis cuntanın sahtekarlığından başka birşey değildir.

Faşist cuntanın yeminli uşakları, kiralık köşe yazarları, liberal basını "demokrasi" masalına halkımızı inandırmak için en ince ikna yöntemleri kullanıyorlar. Öte yanda menşevikler de cuntanın "ilerici" kanadına ve Kemalistlere çağrı yaparak, cuntanın bir an önce "demokrasi"ye dönmesi için mücadele etmelerini isteyerek, halkımıza bir kez daha ihanet ediyorlar.

Menşevikler geçtiğimiz haftalarda Almanya'nın birkaç şehrinde pullama yapmışlar. Pulun üstünde, "Askersel cuntanın tayin ettiği 'Danışma Meclisi'ne hayır! Halkın iradesine dayanan demokratik Kurucu Meclis!" yazıyor. Altında da TKP(!) imzası var.

Menşeviklerin sloganı hakkında çok şey söylenebilir. Biz birkaç noktaya kısaca değinelim. Bu slogan, "askersel" cuntanın tayin ettiği meclise karşı ama "askersel" cunta koşullarında halkın iradesinin yansıyabileceği hayaline hiç karşı değil. "MHP kapatılsın" sloganıyla bir akrabalık taşıyor. Bir gün cunta silahların gölgesinde bir oylama yaparsa, menşevikler halkın iradesi yansıdı diye atılacaklar. Her neyse.

Cuntanın "demokrasi"nin kırıntılarına bile tahammülü yokken, böyle "demokrasi" havarisi kesilmesi neden?

Faşizmin yüzünü gizlemek, sivil "anayasal" bir görünüm vermek;

Dünya kamuoyunu aldatmak (böylece dışardan destek sağlamaya çalışıyor), Türkiye halkını "demokrasi" masalı ile kandırarak belli kesimleri kendine (bu taktiği özellikle küçük burjuvazinin belli kesimleri üzerinde kuruyor) taban yapabilmek;

Ordunun daha fazla yıpranmasını önlemek, halk içinde yüzü iyice açığa çıkan orduyu giderek "geri" çekmek için...

Kurucu Meclis herşeyde son karar sahibi olan, MGK ile Danışma Meclisi'nden oluşmaktadır. Danışma Meclisi anayasayı, partiler kanunu ile seçim kanunlarını hazırlayıp, sunmakla sınırlı bir işleve sahiptir.

MGK bu yasaları istediği gibi değiştirip kabul edecektir. Esas olarak herşeye karar verecek olan MGK'dır. Kurucu Meclis de, Ulusu hükümeti gibi kukla bir yapıya sahip olacaktır. İşlevi göstermeliktir.

Cuntanın sadık uşağı Metin Toker buna, "Türkiye tipi demokrasi" diyor. Ve ardından ekliyor: Bu tipte bir "demokrasinin" gelmesi bile kısa zaman içinde mümkün değildir. Herşeyin istenilen(!) biçimde yürütülmesi, yasaların yapılması, buna uygun partilerin kurulması v.s. uzun bir zamana dayanır. Bu da ancak 1983'ün sonlarına doğru belki başarılabilinir!

Faşizm istikrara kavuşmak için zaman kazanma oyunları içindedir.

Faşizm, kendi düzenini ayakta tutabilmek, ekonomik-toplumsal bunalımı finans-kapitalin yararına çözebilmek, proletaryanın yeniden toparlanıp ayağa kalkmasını, yoksul halkın önüne geçmesini önlemek için, her yola, her hileye, her sahtekarlığa baş vurabilir.

Ama Türkiye işçi sınıfı, faşizmin tüm demagojilerini boşa çıkararak, tüm planlarını bozarak, gerçek demokrasiyi faşizmin yıkıntıları üstüne kuracaktır.

Kahrolsun faşist diktatörlük!

Yaşasın ileri demokratik halk devrimi!

Murat Vartolu, Hamburg

Zulmü ezelim!

Türk ve Kürt halkı,

Faşizm 12 Eylül gecesi ülkemizi vurdu, Türk ve Kürt halkının kanla ve fedakarlıklarla elde etmiş olduğu tüm demokratik hakları kaldırdı.

Ülkenin gerici, faşist siyasal çevreleri, yüzbinlerce tutuklama yaparak ve yeni Hitlerci toplama kampları, yeni mahkemeler kurarak eşi görülmedik terör ve şiddet havasını başlatmışlardır. Orman Kanunu'nu (Tanklar Kanunu) dayatıp, Türk ve Kürt halkının yaşadığı toprakları zulmün hakim olduğu kocaman bir kamp haline sokmuşlardır.

Faşist diktatörlük sosyalist ülkelere, Orta Doğu'ya karşı bir saldırı üssü, Batı Avrupa demokratik güçlerine karşı bir saldırı merkezi görevini yüklenmiştir. Faşist diktatörlük içte de tekelci burjuvazinin yağmasını kolaylaştırmakla görevlidir. Düşük ücretleri daha da düşürmek, işçiler arasında her türlü hareketi kırmak, emekçi köylüyü ağır bir boyunduruk altında tutmak, Türk ve Kürt halkının kolayca sömürülmesini sağlamakla görevlidir. "Kurucu meclis ve demokrasi" konusundaki vaadler halkın tepkisine, aynı zamanda dünya demokratik kamuoyunun kınamasına cevap vermek içindir. Bu cunta tarafından denetlenen "parlamentarizm" ile ancak alay edilir.

Oniki Eylül öncesinde ülkemiz uzun süre devrimci durum yaşadı, Türkiye Komünist Partisi içindeki Leninciler devrimci duruma uygun propaganda yaptılar. Öyleyse neden Türkiye devrimci hareketi fenersiz yakalanmıştır? Sosyal demokrasinin ve onun devamı olan menşevizmin yalan üzerine kurulmuş vaadleri, küçük burjuva akımların çıkarcı savaşımları yüzünden. Böylece 12 Eylül'de halk direnememiştir.

Türk ve Kürt halkı, diktatörlük ezilecektir! Yeneceğiz ve ileri gideceğiz. 1971'de değiliz. O tarihten bu yana Türkiye'de çok şey oldu. Son 10 yılın büyük mücadeleleri içinde pekleşmiş olan emekçi halkımız çok kuvvetler barındırmaktadır. Yalnızca diktatörlükten kurtulmayı değil, aynı zamanda daha derin, devrimci değişiklikleri de sağlayacak olan bu kuvvetlerdir.

Diktatörlük rejimi yıkılmaya mahkumdur. Halkın kini ile karşılaşmaktadır. Zulmü yıkacak olan halkın mücadelesidir.

İleri, zulmü ezelim!

Türkiye Komünist Partisi
Zonguldak bölgesi örgütü

Sendikalarda devrimci savaşımı yükseltelim

Sendikal çalışma her dönemde komünistlerin çalışmalarının önemli bir parçasını oluşturur. Bugünkü faşizm koşullarında ise sendikal çalışmanın önemi daha da artmıştır. Bunun bilincinde olan TKP'nin Leninci kanadı, II. Konferans'ta, içinde bulunduğumuz ortamda sendikal çalışmanın nasıl olması gerektiğini net bir biçimde açımladı. Bundan sonra asıl önemli olan bu kararları yaşama geçirmektir.

Ülkemizde karşı-devrimin egemenliğinden sonra devrimci durum bastırılmıştır ama ortada devrimle çözülebilir bir durum vardır, ekonomik toplumsal sorunlar varlığını sürdürmektedir. İşçi sınıfının yıllardır uğrunda savaşarak elde ettiği kazanımlar bugün bir bir geri alınmaktadır, işçi sınıfı üzerinde yeni yeni oyunlar planlanmaktadır.

Bu durumda karşımıza çok önemli bir soru çıkmaktadır, bu da sendikal çalışmanın temel doğrultusu ne olmalıdır sorusudur. Bizce bu sorunun yanıtı açıktır. Bu çalışma işçi sınıfının genel birliğini hedefleyen bir çalışma olmalıdır. Bunun için, en başta, hiç ayrım gözetmeksizin açık olan sendikalarda çalışmaları yoğunlaştırmak gerekir. Zaten Lenin gerici sendikalarda her zaman çalışmanın önemini vurgulamıştır. "Gerici sendikalarda çalışmamak demek, gerektiği kadar gelişmemiş olan, ya da henüz geri olan işçi yığınlarını, gerici liderlerin etkisine, burjuva ajanlarının, aristokrat işçilerin, ya da burjuvalaşmış işçilerin etkisine terk etmek demektir" (*Sol Komünizm — Çocukluk Hastalığı*, s.50).

Bugün karşımızda Türk-İş çalışılacak başlıca konfederasyon olarak durmaktadır. Türk-İş'e bağlı işyerlerinde işçilerin somut istemlerinden kalkarak yoğun ajitasyon propaganda çalışmalarını sürdürmeliyiz. Burada dikkat edeceğimiz nokta propagandamızın ana vuruş noktası olarak cuntayı göstermesidir. Bir başka deyişle, ekonomik demokratik hedefleri genel siyasal hedeflere ustalıkla bağlayabilmeliyiz. Yoksa işçi sınıfına salt bir ekonomik mücadele önermiş oluruz ki tek başına bu yetmez. Propagandamızın yaratacağı birikimi cuntaya karşı mücadeleye kanalize edebilmek cuntanın Türk-İş'i yukarıdan aşağıya faşistleştirme sürecini kesmek için de zorunludur.

Bir başka sorun da, kapatılmış bulunan DİSK'e bağlı işyerleridir. Geçmişte DİSK'e bağlı işçiler, bugün bir bekleyiş içindedirler. Cunta istifayı serbest bıraktı ama başka bir sendikaya üye olmayı yasakladı. Bu yasak şimdilik sürüyor, güçlü bir olasılık ki, ileride Türk-İş'i iyiden iyiye denetimi altına alabilirse, DİSK'e bağlı işyerlerindeki öncü işçileri atarak, daha geri bir yığını Türk-İş'e geçmeye zorlayacaktır. Böyle bir durumda, DİSK'e bağlı işyerlerinde perspektifi işçi sınıfının genel sendikal birliği olan, daha somut koyarsak, DİSK'li işçilerin, tüm öncü işçileri de kucaklayarak Türk-İş'e geçmesini hedefleyen bir çalışma yürütülmelidir.

Bu yaklaşıma itirazlar olacaktır ama gerçek budur. Bu karşı çıkışların kaynağını sendikal konuda yıllardır izlenen politika oluşturacaktır. Şimdiye kadar işçi sınıfı içinde geliştirilen "herşey DİSK'tir, DİSK'siz yaşam düşünülemez" anlayışının mutlaka kırılması gerekir.

Bunun dışında, bugün gizli sendikal merkezler kurulması için çalışmak ve bunu işçi sınıfına önermek özünde cuntaya yardım etmektir. Önce şunu belirtelim ki komünistler gizli sendikal merkezler kurmayı ilke olarak reddetmezler ama bugünkü koşullarda bunu önermek yanlıştır. Türk-İş açıktır, daha faşistleştirilmemiştir ve faşistleştirilmesini engellemek gereklidir. Gizli sendikalar dar kapsamlı bir örgütlenme olacak, bunun sonucunda da geniş işçi yığınları faşizmin etki alanına terk edilmiş olacaktır. Yani cuntanın yapmak istediğini sol laflar ardına gizlenerek bir başka cepheden biz yapmış olacağız.

Çalışmalarında komünistlerin bir noktaya çok dikkat etmeleri gerekir ki o da herşeyin başına parti örgütlenmesini almaktır. Ancak güçlü bir parti örgütünün varlığı sendikal çalışmanın başarılı olmasını olanaklı kılabilir.

Aydın Arıtman

MUHABİR GURUPLARI

Menşeviklerin yaptığına ne demeli

İşçinin Sesi, TKP'nin menşevik kanadını ideolojik olarak eleştiriyor. Bu haklı ve Marksizme yakışan bir harekettir. Ancak menşeviklerin karşılık olarak yaptıklarına ne demeli?

"Kahrolsun faşist cunta" yazısını silip, "Kahrolsun *İşçinin Sesi"* yazısını bırakıyorlar. Buna ancak "menşeviklerle faşist cunta elele" denebilir. Eylül *Atılım*'ındaki bir yazıda "işkence altındaki bir insanı alay konusu etmekten daha iğrenç birşey var mı? *İşçinin Sesi,* bir menşevik işkencedeyken diye sözüm ona espiri yapıp işkence altındaki insanlarla alay ediyor" diye yazıyorlar. Menşevikler gerçekten birinci sınıf yalancılar.

İşçinin Sesi işkence altındaki tüm devrimcilere sahip çıkmıştır. TKP üyesi olmakla suçlanan ve işkenceye uğrayan birçok partiliye, menşevikler uzun süre sahip çıkmaya korktular. Onlar sessiz sedasız kalırken, tutuklananlara *İşçinin Sesi* sahip çıkmıştır.

Atılım'ın aynı sayısında "Ulusal Güvenlik" başlıklı yazıda TKP "tüm yurtsever güçleri ulusal güvenliğimiz için birliğe" çağırıyor. Atatürk'ün " 'Türkiye'nin güvenliğini amaçlayan, hiçbir ulusun aleyhinde olmayan bir barış rotası bizim daima tek ilkemiz olacaktır' sözlerine bağlı olan güçler şunu sormalıdır: ABD'nin, NATO'nun Türkiye'yi, örneğin dost ülke Libya'ya karşı serüvene sürükleyip sürüklemeyeceğinin herhangi bir garantisi var mıdır?" diyor.

Menşeviklere göre yerli bır düşman yoktur. Tek düşman ABD'dir, NATO'dur, içerde ise bunlara kananlar vardır. Oysa ABD eğer Türkiye'yi Libya'ya karşı saldırtırsa bu Türkiye finans kapitalinin candan istediği birşeydir. Ulusal güvenlik yaygaraları altında menşevikler finans-kapitali temize çıkarıyorlar.

Mirhan Gürses, Dortmund

Konferans kararlarını yaşama geçirmek yaşamsal önem taşıyor

Bugün içinde yaşadığımız gericilik döneminde, karşı-devrim azgınca saldırırken, devrimci hareket faşist diktatörlüğü devirme savaşı veriyor. Bu savaşımda bir yandan varolan örgütlü yapıyı korumak, hareket içinde konspirasyona uyulmasını sağlamak, öte yandan yığınlar arasında çalışmak, geri çekilmeyi düzenli hale sokmak, durdurmak ve bu noktadan başlayarak ileriye götürmek can alıcı önem taşıyor.

Dün olduğu gibi, bugün de görev, öznel ögeyi geliştirmektir. Dönemin getirdiği sorumlulukların üstesinden gelen, varolan koşullara kendini uyarlayan, profesyonel bir hareket olmak gereklidir, bu yolda yürüyoruz.

TKP II. Leninciler Konferansı bu yolda büyük bir adım oldu. Yaşanılan dönemi değerlendirdi, geçmişin deneyiminden dersler çıkararak, yeni sürecin eğrisini çizdi. Şimdi Konferans'ın aldığı kararları yaşama geçirmek en önemli görevdir. Faşist diktatörlüğün devrimle yıkılması bununla yakından bağlıdır. Diyebiliriz ki Konferansımızın kararlarını yaşama geçiren her adım, faşist zorbaların devrimle gitmesinin yollarını döşeyen bir taştır!

Yaşasın TKP Leninci güçleri!

Yaşasın sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimi!

Münih

12 Eylül gelecek için derslerle dolu

Karşı-devrimin utkusunda oportünizm ve sosyal demokrasinin katkısı vardır diyoruz. Oportünizmin bir değerlendirmesini yaparak başlayalım.

TKP, Mustafa Suphi tarafından kurulmuştu fakat bu kurucu kadro burjuvazi tarafından katledildi. Mustafa Suphi ve 14 yoldaş Karadeniz'de katledildi. Son kongre 1932'de toplandı. Dördüncü Kongre'den sonra bir daha kongre toplanmayışı likidasyonun boyutlarını anlatır. TKP başına çöreklenen oportünizm, kuyrukçu bir siyaset izleyerek, illegal parti örgütlenmesinden vazgeçerek partiyi eritti.

İşçi sınıfının partiye gereksiniminin artmasıyla parti, nihayet 1973'de bir tüzüğe ve programa kavuştu. Örgütlenme bir yoluna girdi. Fakat bu da uzun sürmedi. 1977'de CHP'nin kuyruğuna takıldılar, onun propagandasını yaptılar.

1977'de halkın çoğunluğu CHP'den bir umut bekliyordu. CHP başa geldi ve hiç de halkın umut ettiği gibi çıkmadı. Oportünistlerin methettiği gibi olmadı. Aksine her attığı adım burjuvazinin çıkarınaydı. Zaten öyle olmak zorundaydı, çünkü CHP burjuvazinin partisidir.

CHP halkın bir takım demokratik haklarına sezdirmeden darbe vuruyordu. Tabii yığınlar durumu anladı, artık CHP umudu iyice tükendi. Ama oportünizm hâlâ sosyal-demokrasi yolunda ve sürekli gerçekleri saptırıyor.

Sendikaların, öğretmen örgütlerinin üst yönetiminde hep oportünizm ve sosyal-demokrasi vardı. Bunlar, tabandan gelen sorunları uzun vadeli cevaplara bıraktılar, halkın o devrimci enerjisini yanlış yerlere harcadılar. İşçi ve emekçilerin istemlerini burjuva istemlerinin içine hapsettiler.

1980'de devrimci durum ileri boyutlara varmıştı. Türkiye'de şu durum görünüyordu: Ya devrim ya karşı-devrim.

Türkiye'de bu durum varken, 12 Eylül hazırlandı, aniden paketini bir gecede açtı. Yanlış anlaşılmasın, daha önce bu ortam hazırlanıyordu. Zaten sıkıyönetimler yolu gösteriyordu. Bunu *İşçinin Sesi* defalarca yayınlarda yazdı, bunun propaganda ve ajitasyonunu işçi arasında yaptı. Oniki Eylül gelince de şaşırmadı. Paketini bir gecede açıverdi dediğimiz, o dar görüşlü örgütler içindir.

Uzun sözün kısası, işte oportünizm işçi sınıfına bir kez daha ihanet etti. Biz bunları geçmişten ders çıkarmak olarak düşündük, yazdık.

Yoldaşça selamlar

İzmir

Küçük direnişlerin anlamı büyüktür

Yoldaşlar,

Türkiye'de burjuvazi devleti ele geçirdikten sonra on yıllar boyunca Kemalizmi yaygınlaştırmıştır. Ama 1960'larda işçi hareketinin gelişmeye başlamasıyla, savaşımın uzun süre yüksek boyutlarda sürmesiyle burjuva toplumu altüst oldu, burjuva ideolojisi Kemalizm giderek iflas etmeye başladı. İşte 12 Eylül bu sırada geldi.

Faşist cunta, dağılan devlet mekanizmasını toparladı, Kemalizmi yeniden bayrak edindi ve bilinen amaçlarını yerine getirmek için çabalıyor. Amaçlarından biri emperyalistleşmektir. Bizce bu olsa bile büyük emperyalistlerin denetiminde olur ve Türkiye finans-kapitalinin sorunlarını gidermeye yeterli olmaz.

Türkiye'de yaygın bir işçi aristokrasisi yoktur. Burjuva ideolojisinin iflası da bununla bağlıdır. Şimdi Türk-İş yönetimini kullanarak bunu yapmaya çalışıyorlar. Ama başarılı oldukları söylenemez.

Birçok fabrikada küçük küçük direnişler oluyor. Karacabey'deki fabrikalarda, Salihli'de kiremit fabrikasında direnişler oldu. Bunların kendisi küçük ama anlamı büyük, işçi sınıfının daha büyük direnişler için fırsat kolladığını gösteriyor.

Menşevikler bunu görmüyorlar ve yine "cephe" kurmak için gözlerini burjuvaziye çeviriyorlar. Ama onlar şunu bilsinler ki, bu kez onların cephelerini kurdurmayacağız, kurulacak cephe devrim cephesi olacaktır.

Selam olsun devrim yolunda şehit düşenlere, cezaevinde direnenlere!

Faşist diktatörlüğü devrimle yıkacağız!

Balıkesir

MUHABİR GURUPLARI

Faşist cunta tüm halkı karşısına aldı

Faşist Evren'in bir açıklamasıyla siyasi partilerin feshedildiği, bu partilerin tekrar çalışmayacakları, eski partilerin isimlerinin kullanılmayacağı duyuruldu. Evren kapatmaya gerekçe olarak da, "bu partilerin 12 Eylül'den önceki kör dövüşünden, bugün bile kurtulmuş olmadıklarını" söyledi. Tüm burjuva gazeteleri, bu propagandaya en büyük yardımı yaparak kamuoyu oluşturmaya çalışıyorlar.

"Devletin yıllardır ilerleyen faşistleşmesi sürecinde bu cunta bir nitelik sıçramasıdır. Generaller cuntası, faşizmin korporatif toplum ve devlet düzenine ulaşmayı amaçladıklarını gizlemiyor. Faşist devletin monolitik yapısına ulaşmayı amaçladıklarını gizlemiyor *(14.9.1980 tarihli TKP EK Üst Bürosu Bildirisi)*.

Faşizm siyasi partileri feshederek, bu özlemini bir an önce gerçekleştirme yolunda adımları hızlandırdı. Cunta burjuvazinin içinden bile çatlak sese tahammül edemezken, daha şimdiden halktan bir takım sesler çıkmaya başladı. Kimisi "bu hükümet sözünde durmayan adi bir hükümettir" diyor, kimisi "gençleri (siz devrimci anlayın) arar olduk" diyor. Bir taraftan da, "eski hükümetler de, bu da aynı soydan" diyorlar.

Cunta halktaki bu arayışı, boşluğu doldurmaya çalışıyor. Yığınları kendi peşine takmak için Evren'i Kürdistan'a gönderiyorlar. Evren bol keseden atıp tutuyor. Babalık yapmaya çalışıyor. Gittiği yerlerde çocukları seviyor, öğrencilere saatler armağan ediyor, tatbikat bölgelerine yollar yaptırıyor, yemek dağıttırıyor. Ama bir sonuç alamıyor.

Halk bunların yüzünü hayat içinde öğreniyor. Manisa'nın bir köyünde Evren'e küfür edildi denilerek onbeş kişi karakola alınmış, işkence yapılmış ve hapishaneye gönderilmiş. Halk artık yeni diller kullanıyor kendi arasında. Cunta demiyor "conta" diye söylüyor. Kenan Evren demiyor "Bekir ağa" adını takıyor. Dört kişi biraraya gelip hükümetin aleyhinde konuşuyorsa, bir başkası yanlarına geldiğinde Evren yerine Bekir ağa diye söze devam ediliyor. Bu da gösteriyor ki faşizm korporatif toplumu kuramamış, monolitik yapıya ulaşamamıştır.

Halk kızgın ve bu kızgınlık içten içe artıyor. Oysa liberaller çoktan teslim oldular. Partiler kapatılınca *Cumhuriyet* şöyle yazdı:

"Bu görüşlerin hepsinde bir gerçek payı var belki. Kuşkusuz konseyin kararı belli bir gerekçeye dayanıyor. Demokrasi dışında alınan kararları olağan karşılamak ve beklemek gerekir. Bu karar toplumun beklentileri doğrultusunda nasıl gelişecek?"

Yine aynı satırlarda liberaller, mide bulandırıcı edebiyatlarıyla şöyle diyorlar:

"Karanlık bir gecede gökyüzüne bakarken bir parça yıldızın parladığını görmediniz mi hiç? Danışma Meclisi'nin yıldızlarını da dinleyerek tanıyacağız bence. Konuştukça, ufkumuzu aydınlattıkça, tarihin akışı doğrultusunda yol aldıkça parlayacaklar. Belki de sönecekler ama sonucu görmeden yargılamak yanlış. Önce bekleyelim, görelim, gözleyelim, uyarı görevimizi yerine getirelim ve asıl yargıyı tarihe bırakalım *(Cumhuriyet,* 23 Eylül 1981, Müşerref Hekimoğlu).

İlhan Selçuk ise *Tercüman*'la Atatürkçülük yarışması yapıyor. *Tercüman* Atatürk düşmanı bir gazetedir, hey gidi Atatürk düşmanı gazete ha gayret, yıllar yılı Atatürk düşmanlığına tercümanlığın kimliğine vurduğu damgayı unutturmak için çabalayacaksın, bulanık suda balık avlamaya çıkacaksın, sana yakışan budur... diyor.

"Ulusal burjuvalar" ve hâlâ onlara umut bağlayan menşevikler bekleyedursunlar, bizi çok zor, ama üzerimize düşen görevi yaparsak başarabileceğimiz bir Anadolu devrimi bekliyor.

Tanklarla gelen devrimle gidecektir!

Manisa

Küçük küçük birçok direniş oluyor

Yoldaşlar,

Tekstil işkolunda yeni adı Sesa, eski adı Nehir olan bir fabrikada ücretler bayram öncesi ödenmediği için direniş oldu. Direniş bir gün sürdü ve işçilere ücretleri ödendi. Direniş sona erdi ama polis soruşturmayı sürdürüyor. Aynı fabrikada ücretlerin verilmemesinden dolayı bu üçüncü direniştir.

Profilo'da da ücretler ödenmediği için bir direniş daha oldu. Ücretler ödendi. Soruşturma sürüyor.

Ereğli Demir Çelik'te bir işçinin demir eritme kazanına düşerek ölmesine işçilerin tepki gösterdiğini güvenilir kaynaklardan duyduk. Direniş olduğu da söyleniyor ama bu pek kesin değil.

Burjuvazı son olarak şöyle işkence yapıyor. Ayaklardan havaya başaşağı sarkıtıyor. İki kola büyük dolu tüp bağlıyor. Bilgi güvenilir yerdendir.

Gerici sendikalarda çalışma tüm işçilerin kafasında tartışmasız açılmış durumdadır. Gelişmeleri bekliyorlar. Gazetede sendikalarla ilgili son çıkan yazı iyi oldu.

Son haberimiz yine sendikal konuyla bağlı. Türk-İş Kongresi'nde belli çalışmaların yapılmasını öneren demokrat sendikacılar, birşeyler yapmak için bazı işçilerle görüşüp yardım istemişler.

Devrimci selamlar.

İstanbul

Ermenilere baskı yapılıyor

Yoldaşlar,

İstanbul'dan iki haber iletmek istiyoruz.

Birincisi, geçtiğimiz günlerde Feriköy'de Ermenilerin dövüldüğüne ilişkindir. Bu haberle ilgili herhangi bir ayrıntı öğrenemedik. Olayın bir kahvede geçtiği sanılıyor.

Burjuva basınının son Paris baskını ardından kopardığı bilinçli yaygaraya bakılırsa, bu tür saldırıların artması uzak olasılık değildir. Özellikle "olayları önceden sezinleyip, bildirme yeteneği"ne sahip yazarlarımızdan Rauf Tamer, Türkiye'deki Ermenilerin, elçilik baskınlarıyla ilgili, resmi taziyet mesajlarından ileri gitmeyen pasif tutumu üzerinde önemle duruyor. *Günaydın* gazetesi de 12.10.1981' de yayınladığı yorumunda, "Eğer Ermeni teröristler başvurdukları yoldan dönmezlerse, Türkiye karşı tarafla onun anladığı dilden konuşmaktan başka çare bulamayacaktır" diyor.

İkinci haber şöyle: Kurban Bayramı (8 Ekim) öncesi Kartaltepe'deki Santral Mensucat fabrikasında bayram ikramiyelerinin gecikmesini protesto için direniş yapılmış. Yemek boykotu biçiminde ve birkaç gün süren direnişe tüm işçiler (binin üzerinde) katılmış. Direniş sırasında alınan 6 işçi hâlâ bırakılmamış. Ancak direniş başarıya ulaşmış ve ikramiyeler ödenmiş.

Yoldaşça selamlarımızla.

Savaşım
İstanbul